

CHKD DEC 18 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. 5
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

76 M. 49 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 14 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

ŽIEMA VILNIUJE

Kongreso komitetas dėl JAV politikos pavergtų tautų atžvilgiu

Amerikos atelties politika sovietinėje orbitoje esančių tautų atžvilgiu turi reikšmę ne tik diplomatine, bet ir praktiška veikla.

Tokios politikos gairės Amerikos vyriausybei nurodytos Kongreso užsienių reikalų komiteto Europos komisijos pranešime apie apklausinėjimus, tiriant padėtį Sovietų Sąjungos okupuotose kraštuose.

Būdingesnes to pranešimo ištraukas lietuvių spau-

dalį yra parūpinus Lietuvos Atstovybė Washingtono.

Apklausinėjimai Washingtono vyko nuo kovo iki rugsėjo mėnesio ir spalio 29 d. išėjo tos komisijos pranešimas.

Komisija, kurios pirmininkė yra New Yorko kongresmanė Edna F. Kelly, daugiausia domėjosi padėtimi devyniose šalyse, kurių tarpe yra ir Pabaltijo valstybės. O apklausinėjami buvo asmens, kurie ar patys

asmeniškai ar iš gaunamų informacijų yra susipažinę su padėtimi tose šalyse.

Nors pavarde ir nenurodomas, bet, turbūt, pranešime minimas neseniai iš Sovietų Sąjungos pabėgęs jaunuolis, kuris "išsimokslino sovietinėje sistemoje, bet vistiek pasuko į Vakarus," yra lietuvis inž. Juozas Miklovas. Apie jo parodymus komisija atsiliepia, kad jie buvo "of great interest".

Iš lietuvių, kaip žinia, tai

komisijai dar yra liudijęs Jokūbas J. Stukas, lankęsis Lietuvoje, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. Vacl. Sidzikauskas ir kt.

Komisija savo pasiūlymus dėl JAV užsienių politikos yra patalpiniusi pačiame savo pranešimo gale, prieš tai aprašiusi esamą padėtį tuose kraštuose, kaip ji atrodo iš liudininčių suteiktos medžiagos.

Nukelta į 10 psl.

MES

Vytautas Širvydas

Amerikiečių raketa skrenda į Venerą, rusų į Marsą, o mūsų Kapočiaus ir jo bendradarbių XXVII-tas Liet. Enciklopedijos tomas (prenumeratorių prisidėjimo pajėga) skrieja ne į tolį, bet į neišsiaiškintą ateitį. Nei amerikiečiai, nei rusai, gal būt, tikslų nepasieks, bet kažkaip nesinori tikėti, kad Kapočiaus leidžiamoji Enciklopedija visiems amžiams pasiliks uždrausta dviem su viršum milijonam (skaičius kasmet gausėja) lietuvių Lietuvoje. Maskva dabar tekartoja mūsų tautos jau sykį išgyventą 40 metų spaudos draudimą, kas puikiai įrodo bolševikų atsilikimą. Lietuviai laimėjo tada, laimės ir vėl. Mūsų broliai skaito apie žygius į Venerą ir Marsą — skaitys netrukus ir savo brolių išsivijusių didingąjį skridimą į kultūrinę amžinybę.

VLIKo rezoliucija nr. 3 dėl santykių su pavergtąja tauta sako: Okupantas Lietuvą aptvėrė spygliuotų vielių tvora ir apjuosė mirties zona. Gaila, kad VLIKui pritrūko toliau žado. Išsivijos uždavinys juk yra rasti priemonių pro tas spygliuotas tvoras ir mirties zonas prasiveržti prie brolių Lietuvoje! Spaudos draudimo metu Amerikos lietuviai (tada beraščiai ar pusraščiai) mokėjo pro visas caro varžtas įvairiomis priemonėmis prasiveržti prie 120 metų kalinamųjų brolių. Nejam mes, moderniniai (ir labiau apsišvietę, arba raštingi) ne tokie gudrūs?

Pacituokime vėl dr. J. Grinių (kalba Kultūros Kongresui): "Komunistai daug padarė blogo Lietuvoje, tačiau, nereikia užmiršti, kad ten gyvena ne vieni komunistai. Lietuvoje atliekama darbų ir sukuriama, kas nėra skirta pavergėjo siekimams, kas verta viešo pripažinimo." Ne paneigimams akių plotu, bet atskyrimas ir pripažinimas gerų darbų Lietuvoje yra tiesos radimo dalykas, kuris tarnautų mūsų patriotizmui anapus ir šiapus geležinės uždangos.

Nukelta į 4 psl.

"LIETUVIŲ LITERATŪRINĖS KALBOS GRAMATIKA"

Lapkričio 27 d. įvykusiame Lietuvos Mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto Dabartinės literatūrinės kalbos sektoriaus pasitarime svarstyta rašomos "Lietuvių literatūrinės kalbos gramatikos" klausimus. Gramatikos vyr. redakto-

rius filol. m. kand. K. Ulvydas pažymėjo, kad pirmasis tomas, į kurį įeina "Fonetika", "Daiktavardis", "Būdvardis", "Skaitvardis" ir "Įvardis", baigiamas redaguoti ir 1963 m. bus atiduotas leidyklai. Parašyta nemaža antrojo tomo dalis. Į ją įeis "Veiksmažodis" ir likusios kalbos dalys. Taip pat pradedamas ruošti trečiasis tomas "Sintaksė".

Svarbiausias pasitarimo darbotvarkės klausimas buvo "Sintaksės projektas" (pranešėjas filol. m. kand. V. Ambrazas ir aspir. N. Sližienė). "Sintaksė išlaikys geriausią ligšiolinių gramatikų tradicijas, bet turės ir daug naujovių: dideliame skyriuje bus nagrinėjami žodžių junginiai, duodama nauja tobulesnė sudėtinių sujungiamųjų ir prijungiamųjų sakinių klasifikacija, plačiau bus aptariamai besameniai sakiniai, palyginamosios konstrukcijos.

Buvo apsvaistytas ir pirmasis "Sintaksės" parašytas platus ir originalus darbas — filol. m. kand. Z. Dumaišutės "Įterpiniai".

Lietuviai Kalifornijoje

Los Angeles, šv. Kazimiero par. metinis bazaras, vykęs lapkričio 18 d., praėjo negirdėtu pasisekimu. Žmonių prisirinko tiek, kad sunku buvo net per kiemą pereiti. Ju matėsi iš visų Kalifornijos pasviečių.

Šių metų parapijos bazaras buvo rekordinis. Jisai davė 7000 dol. gryno pelno. Iš to vėl numokėta 4000 dol. parapijos skolos. Dabar skola sumažėjo iki 92,000 dol.

Irena Mickūnaitė, elektros inž. studentė, iš Venesuelos atvyko gyventi į Los Angeles ir laikinai sustojo pas Saffrončius. Irenos tėveliai atvyks vėliau.

Sofija Visgirdienė iš Chicago atvyko į Los Angeles, kur yra pasirengusi galutinai įsikurti. Ji laikinai sustojo pas savo sūnų ir marčią inž. R. ir R. Visgirdus, kurie čia seniau gyvena ir yra gražiai įsikūrę.

NORI SUSIRAŠINĖTI

Viktoras Augustinas, Kauno Politechnikos Instituto studentas, norėtų susirašinėti su Amerikoje gyvenančiais lietuviais jaunuoliais. Jis plačiai domisi sportu, o ypatingai "Body-building" sritimi, tad galėtų keistis šios rūšies žurnalais ar laikraščiais. Laiškus jam galima rašyti ir angliskai, nes yra jau pakankamai pramokęs šios kalbos. Rašyti: Lithuania, Kaunas — 3, Vilniaus 6, kt. 13, Augustinas Viktoras.

Algirdas ir Judita Paškauskai iš Kanados persikėlė gyventi į Los Angeles. Paškauskai augina du berniukus, kuriuodu pradėjo lankyti parapijos mokyklos pirmąjį skyrių. Jiems čia atvykti daug padėjo Jakubauskai, kurie nuo seniau čia gyvena. Viktorija Jakubauskienė yra Paškausko sesutė, todėl jiems daug ir padeda.

Vytautas Dumskis iš Melbourne, Australijos, atvyko į Los Angeles gyventi. Vytautas yra linotipininkas ir jau pradėjo dirbti savo specialybėje. Vėliau atvyks ir jo žmona ir dvi dukros.

NAUDINGAS ALT LEIDINYS

Jau išspausdintas 101 puslapio ALT leidinys angli kalba "A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA" (Vizitas į Sovietų okupuotą Lietuvą).

Leidinio turinys — vienos chigagietės tikri pergyvenimai 1961 m. okupuotoje Lietuvoje, buvusios ten su ekskursija. Knygelės kaina — \$1. ALT būtų dėkingas, jei užsakytojai prisistatytų drauge ir pašto išlaidų padengimui.

Užsakyti galima ALT Centre šiuo adresu: Lithuanian American Council, Inc., 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois.

ALT Valdyba
Chicago, Illinois
1962 m. lapkričio mėn.

URŠULEI BROKIENEI MIRUS...

Velionė Uršulė Brokienė

Baltimore, Md. — Kad ir pavėllintai, norime atžymėti, kad š. m. rugsėjo 16 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė Uršulė M. Brokienė, ilgametė Vienybės skaitytoja ir lietuviškos spaudos rėmėja. Buvo veikli meninių ir kitų draugijų narė. Priklausė: Dainos, Mindaugo-Kęstučio ūjoms, Lietuvių Moterų Piliiečių Klubui, LRKSA 13 kp. ir kt. Jau rugsėjo mėn. pradžioje nevienas baltimoriečių skaitė skelbimus, kad Mindaugo-Kęstučio Draugija spalio 6 d. rengia savo 56 metų sukakties minėjimą. Rengimo komitete buvo Uršulė Brokienė. Deja, šio darbo jai neteko pabaigti, nes rugsėjo 16 d. jina mirė.

Uršulė Brokienė buvo žinoma ir šalpos srityje. BALFO ar kitu reikalu nevienas Uršulė Brokienė apilankydavo jos užiegoje, 504 Washington Blvd., ir ne tik maloniai pasikalbėdavo, pavaišindavo, bet ir tuščiomis neišleisdavo.

Dažną sekmadienį girdėdavome per lietuvišką radiją mirusiojo giminų padėką Uršulei Brokieni, nes po laidotuvių mirusiojo giminės bei pažįstami susirinkdavo pas Brokienę pietų. Velionė Baltimorėje gyveno nuo 1921 m. Buvo kilusi iš Bartininkų.

M. Š.

Dr. Janevicius klinikos direktorius

Dr. Vincas Janevicius, dirbęs Veterany Administracijos ligoninėje vyr. gydytoju Danville, Ill., paskirtas Kankakee Valstybinės ligoninės klinikinio direktorium. Ši vieta nuo 1961 m. sausio 1 d. buvo laisva, t. y., nuo to laiko, kai tos ligoninės superintendentu buvo paskirtas dr. Gabrieliuss Missevicius.

Dr. V. Janevicius gimęs Lietuvoje, Vilniuje, kur studijavo universitete mediciną, vėliau Vokietijoje, Hamburgo universitete, o baigęs studijas, gavo medicinos gydytojo laipsnį. Dirbo Hamburgo universiteto klinikoje gydytoju darba.

1951 m. dr. V. Janevicius atvyko į JAV ir tuojau savo Internshipą atliko South Shore ligoninėje Chicagoje. Netrukus jis (1953) m. buvo priimtas East Valstybinės ligoninės kaip štabo gydyto-

jas. 1955 m. jis buvo perkeltas į Galesburgo State Research ligoninę, kur atliko psichiatrijos rezidencijos praktiką. Čia jis įgijo vedėjo postą ir tęsė bandymų-tyrinėjimo tarnybą ten pat ir vėliau-moterų jarnybos vedėjas.

1960 m. dr. V. Janevicius atvyko į Veterany Administracijos West Side ligoninę Chicagoje pabaigti psichiatrijos srity pratybų ir igyti teisę Amerikos Board egzaminams iš neurologijos ir psichiatrijos srities. Nuo 1961 m. iki 1962 m. lapkričio mėn. vidurio jis tarnavo Danville ligoninėje.

Dr. V. Janevicius priklauso Chicago Medikų d-ja, Illinois valstybės Medikų d-ja, Amerikos Medikų d-ja ir Amerikos Psichiatrijos d-ja.

PR. ŠULAS

Lapkričio mėn. Dariaus Girėno patalpose Chicagoje įvykusiame Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois susirinkime kalba narių priėmimo komisijos pirm. J. W. Pachankis. Susirinkimui vadovavo organizacijos ilgametis veikėjas Stanley Balzėkas, Sr., pirm. dr. Joseph Jerome dar negrįžusiam iš kelionės po Europą su žmona Eva. Naujais nariais priimti: J. Bacevicius, S. V. Donkus, F. Mackevicius, J. Mikluis ir A. Stanėnas.

F. Bulaw nuotrauka

NEW YORKO LIETUVI,

Ar pavalgydinai alkang, apdangei nuogą brolij?
Ar paaukojai BALFui?

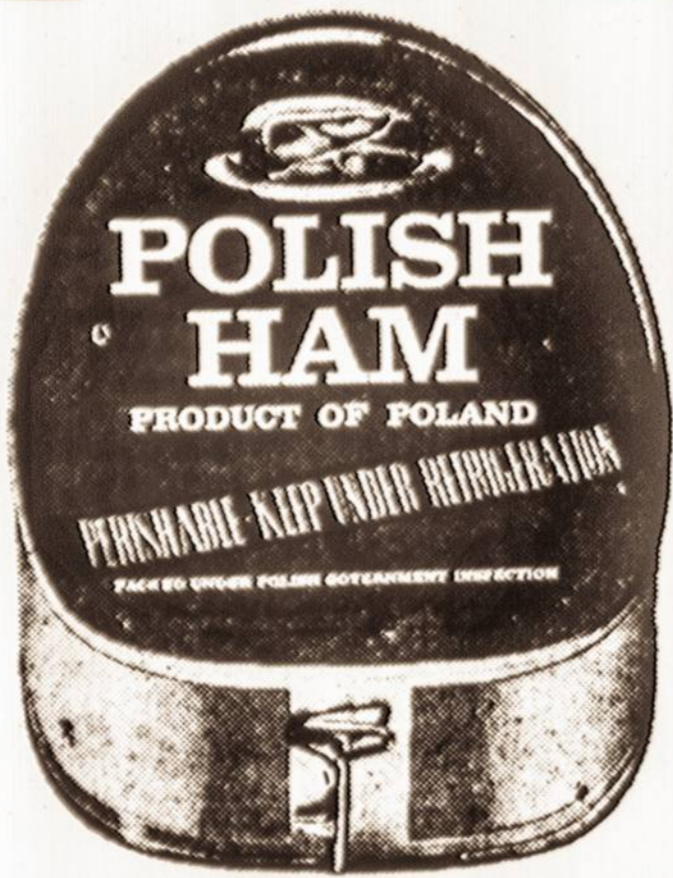
Iškirpk šį kamputį ir pridėjęs auką pasiųsk BALFui,
105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Siunčiu savo auką \$ _____ vargstančių lietuvių šalpos reikalams.

Pavarde, vardas _____

Adresas: _____

(Jūsų auka BALFui yra tax deductible)

KIEKVIENAI PROGAI

Puikus skanėstas, vienodai tinkamas šeimyniškiems pietums ir vaišėms — neriebus, maistingas.

Importuotas tikras lenkiškas kumpis

garsiais pasaulyje vardais

ATALANTA — KRAKUS — TALA

gaunamas patogiomis 2, 3, 4, 5 ir 7 svarų skardinėmis.

Taip pat paragaukite importuotos tikros lenkiškos

KUMPIO RULADOS,

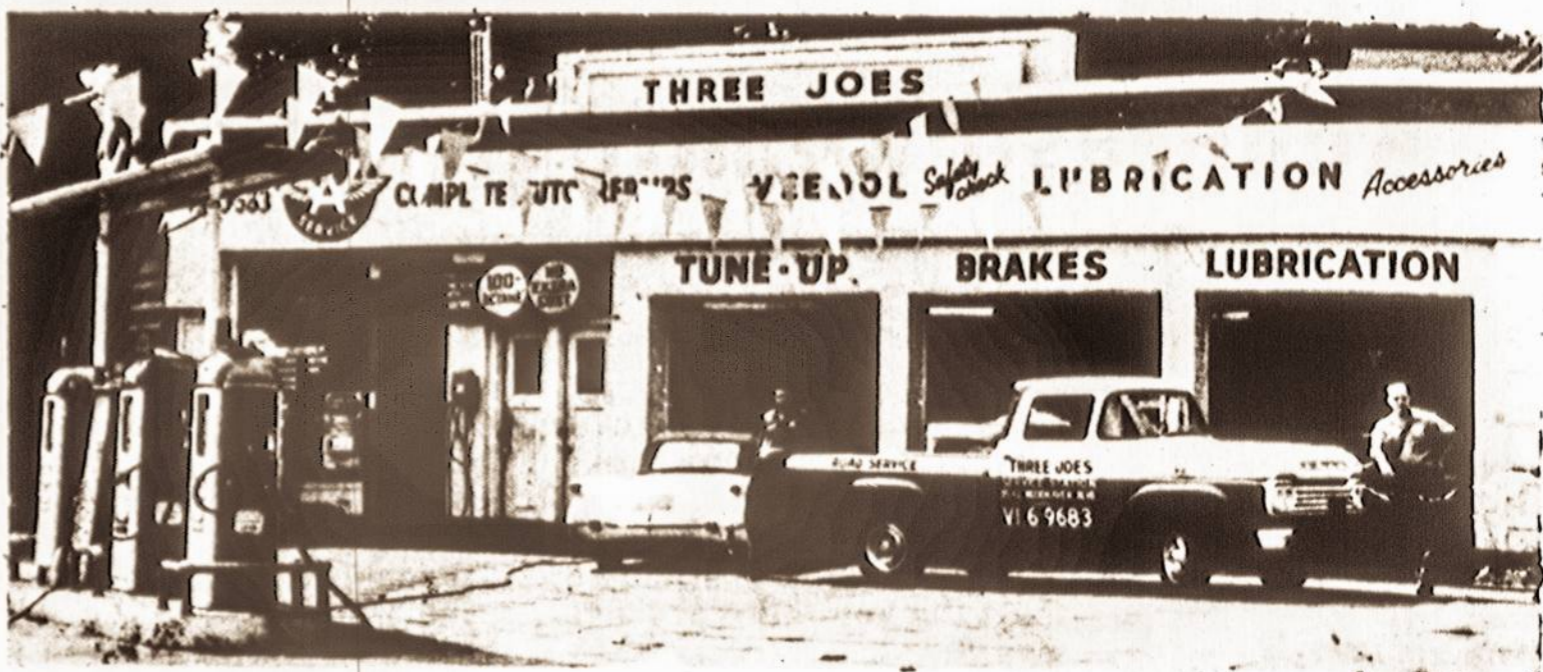
gaunamos patogiomis 1½ ir 3 svarų skardinėmis. Gabi šeiminkė visada pasirūpina tikrojo lenkiško kumpio, laimėjusio tik aukščiausios kokybės gaminiams skiriamą

ž e n k l ą

Reikalaukite tikrojo lenkiško kumpio kaimyninėse mažose ar didelėse krautuvėse!

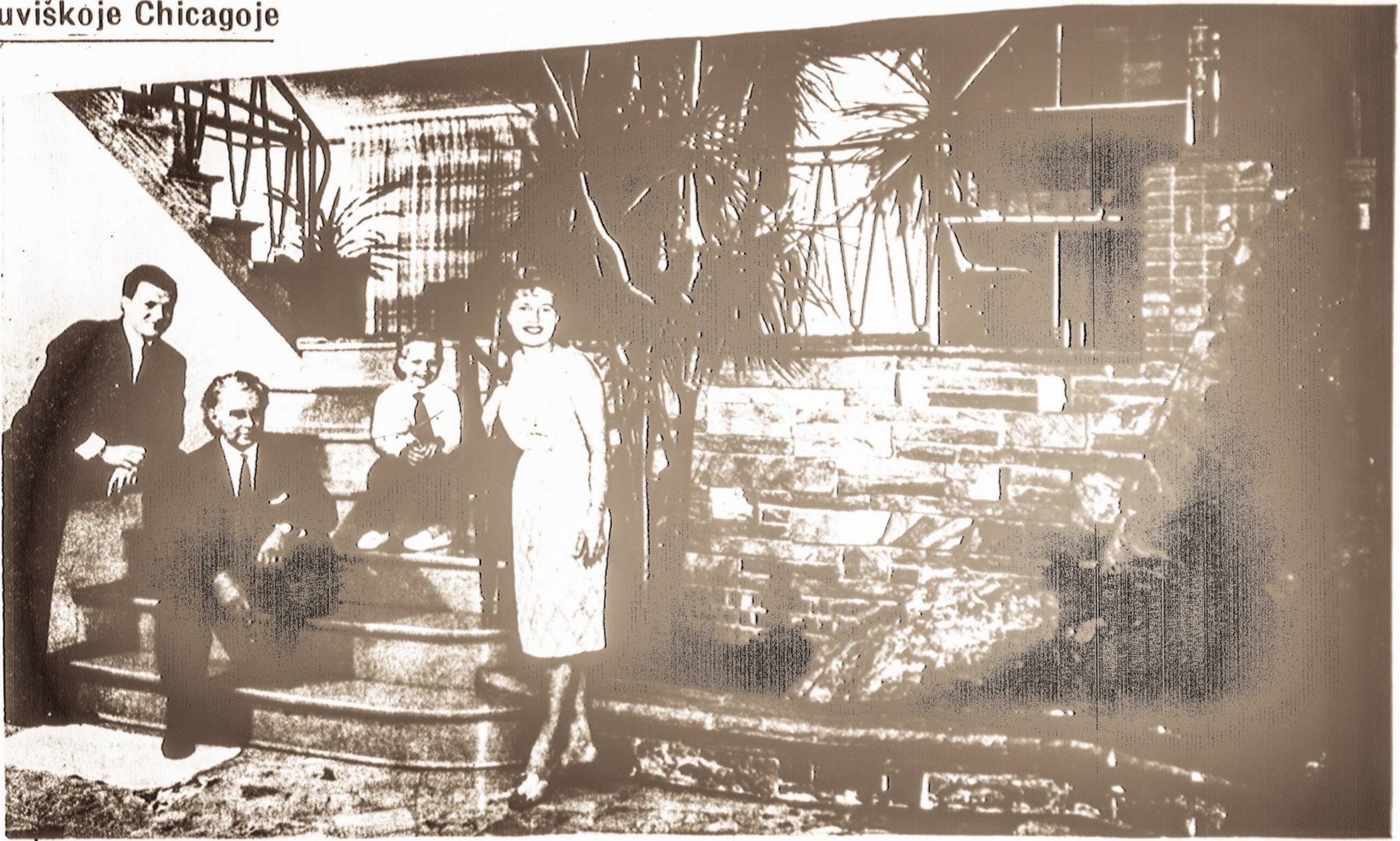
THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Lietuviškoje Chicagoje

Architektas J. Mulokas, neseniai Chicagoje įvykusio II-jo Kultūros Kongreso architektūros sekcijos vadovas, su šeima savo rezidencijoje Chicagoje. Kaip minėta praeitą savaitę, arch. J. Mulokas ir J. Štankus, Queens Chamber of Commerce buvo apdovani pagyrimo lapais už Lietuvos bažnyčią Maspeth.

Kęstučio Dirksio svetainė, 4500 S. Talman Ave. su sale atidaryta gruodžio 8 d.

Šviesa - Santara, Naujų Metų sutikimą rengia Music Hall salėje.

Vyskupas Brizgys iš Romos grįžta į Chicago š. m. gruodžio 18 d.

Povilo Dirksio, Vienybės bendradarbio ir daugelio organizacijų nario pasikeitė adresas: 4500 South Talman Avenue Chicago 32, Ill.

Kun. Markaitis, Jezuitų provincionalas, ruošia spaudai filosofinio turinio knygą - "Tiltai ir sienos".

K. R. Krasauskas, Liet. istorikų d-jos narys, gyvenęs Romoje, lankėsi Chicagoje.

Prel. M. Krupavičius vieton Kalėdų ir Naujųjų Metų sveikinimų paaukėjo Kultūros Fondui 25 dol. Kultūros Fondas širdingai dėkoja gerb. prelatui ir prašo taip pat ir kitus šviesuolius pasiekti gražių pavyzdžių.

Alfonas Šulaitis atidarė savo kirpyklą Cicero liet. kolonijos centre - 4909 W. 14th Street. Tai jau antroji naujojo ateivio kirpykla Cicero lietuvių kolonijoje. A. Šulaitis dar neseniai yra gavęs registruoto kirpėjo diplomą.

SLA rėmėjai Chicagoje: R. Austin, J. Millerytė; E. Petraitienė, M. Gudelis, O. Jagelienė, L. Radauskas ir Pild. Tarybos nariai N. Gugienė ir dr. Biežis su žmona, turėjo svarbų informacinio pobūdžio pasitarimą.

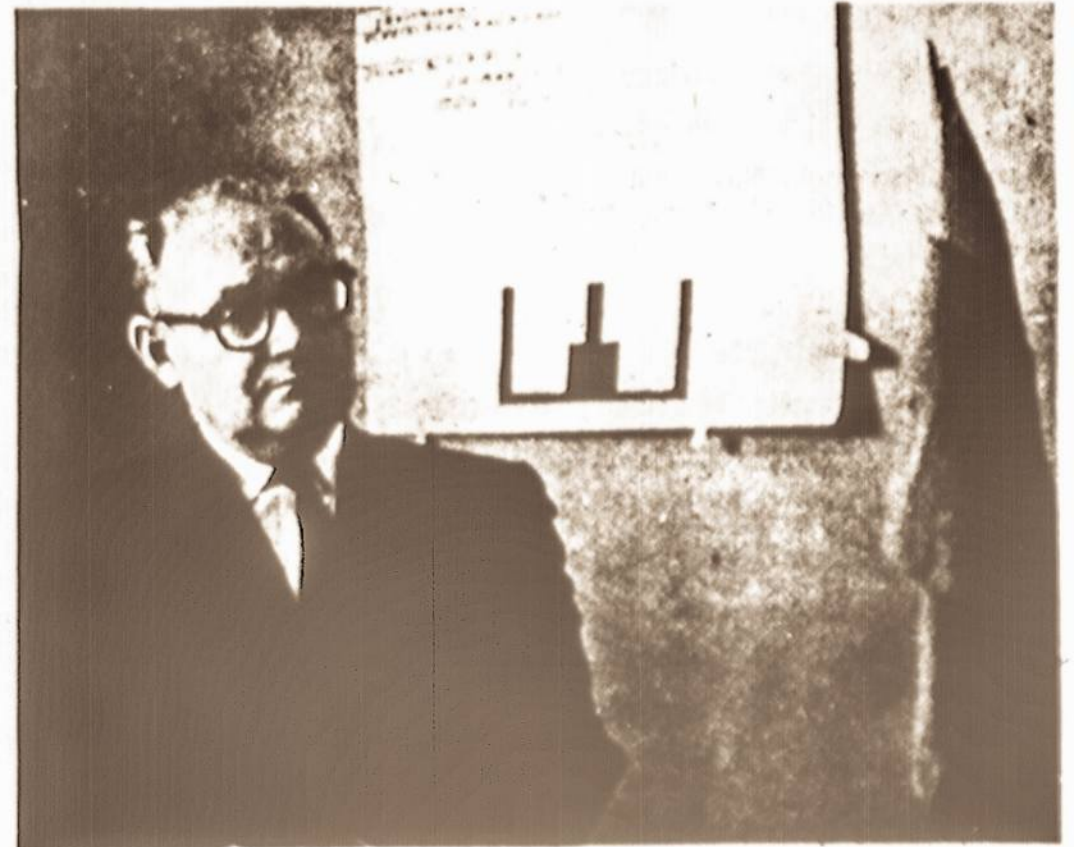
\$1000 LITUANISTINIAMS DARBAMS

Kultūros Kongresas liuanistinių mokslų sekcijoje lapkr. 24 d. davė didelį paskatinimą liuanistams. Sukonkretintą savo paskaitos Dievas ir Perkūnas tikslą prof. Pr. Skardžius nukreipė į reikalą paremti A. Mažiulį svarbiai jo studijai pabaigti. Jos dizertacinė tema esanti LIETUVIŠKOJI KRIKŠČIONYBĖ ir joje tyrinėjama senosios lietuvių religijos ir kultūros įtaka tautos krikščionybei, atseit, tai yra religinės tautosakos studija.

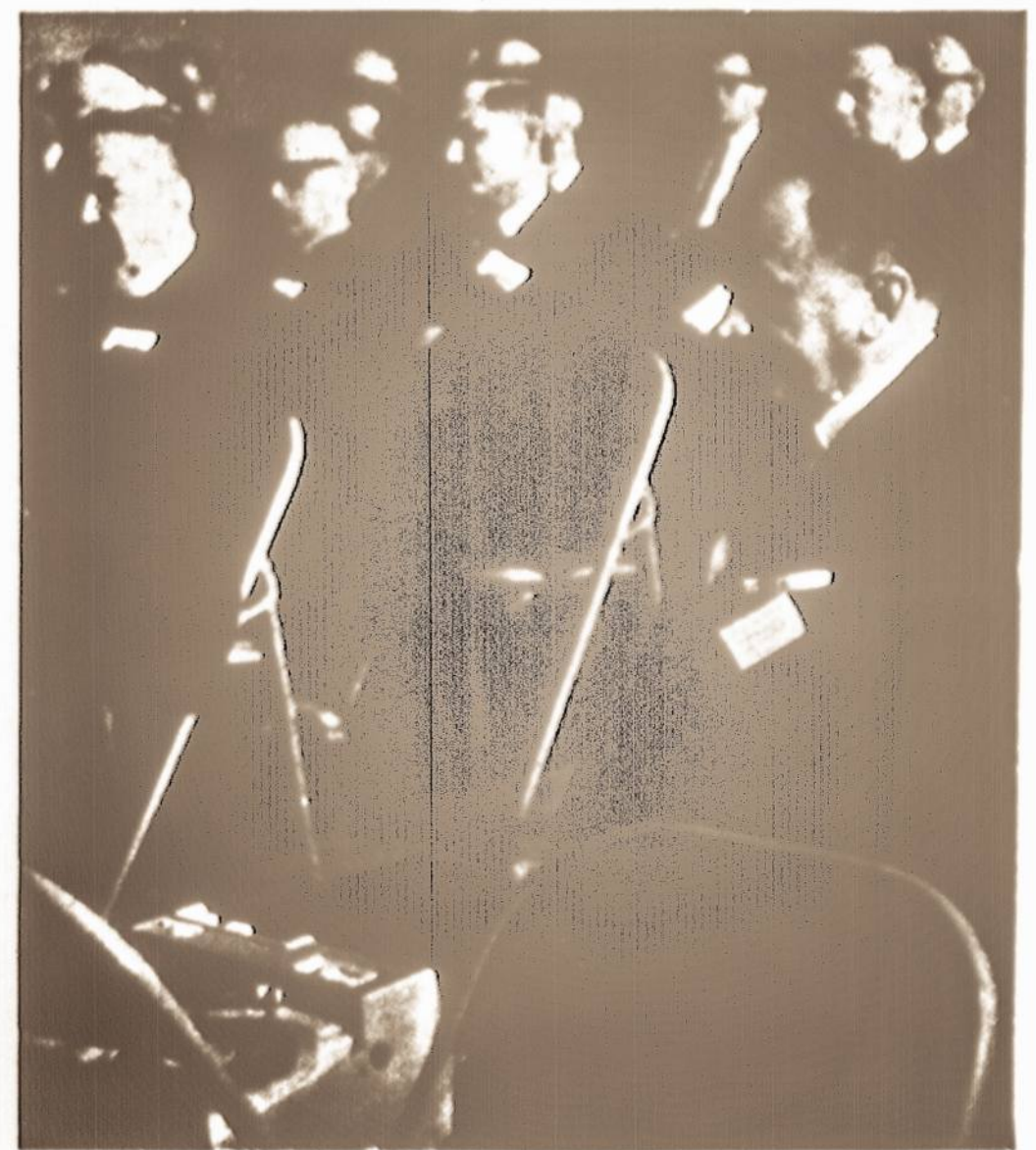
Tam darbui pabaigti A. Mažiuliui buvo reikalinga praktinė parama, kuri užtikrintų jam kelių mėnesių pragyvenimą. Tas reikalas virto džiugiu įvykiu, kai dr. J. Dauparas sekcijos diskusijose pareiškė, jog skiria \$1000. Kad reikalas nevirstų privatinio veiksmu, dr. Dauparas padarė sąlygą: jo donacija turinti eiti per Lituanistikos Institutą; pinigai bus mokėti tada, kada to Lit. Inst. pareikalaus.

A. Mažiuliui studiją pabaigus, be abejo, atsirastų studijos išleidimo problema. Reikės vel mecenato.

Pagal atskirą Lituanistikos Instituto susitarimą su Kultūros Fondu, dabar eina Vac. Biržiškos Aleksandryno leidimo darbai, kur redakcinė atsakomybė, M. Biržiškai mirus, yra tekusi dr. Petruil Joniui.

Antanas Mažiulis, studijos apie lietuviškąją krikščionybę autorius, darbo prezidiume Kongreso metu Chicagoje.

Kultūros Kongreso posėdžiai rašomi į magnetofonines juostas. Prie magnetofono Andrius Daugirdas, chigagietis Vienybės skaitytojas. Kairėje prel. M. Krupavičius.

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras
Salė susirinkimams
vestuvėms ir
pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai
VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštytis in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

M E S

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

Laiške R. Mizarai poetas E. Mieželaitis birž. 17 d. rašė: "Tegu mus sužino, tegu mus išgirsta. Tegu išklauso mūsų balso. Lietuva gyvena. Lietuva dirba, stato, kuria. Lietuva dainuoja apie save dainas. Lietuva nestovi vietoje."

Elta sako, Lietuvoje dabar 4,653 įvairių komunistinių kuopelių su 70,068 nariais. Gyventojų gi Lietuvoje vieny lietuvių yra per du ir pusę milijono. J. Glemža VLIKo sesijai pranešė, kad pradinės mokyklas lanko 434,000, vidurines 37,000, aukštąsias 29,000 studentų.

1962 metai netrukus nusvirs praeitin. Tegul nusineša dr. J. Griniaus mūmuse pastebėtą atvirumo baimę! Čia mintin ateina ir J. Kuprionio žodžiai: Liūdnas pas mus reikiškins: pritrūkom drąsos daiktus vadinti tikraisiais vardais. Geras pavyzdys Vienybės redaktorės S. Narkėliūnaitės ir D. Kuraičio filmos. Šis nieko kitokesnio nekunfilmavo, bet Narkėliūnaitė buvo "džingischaniška!" (pasak Metmenų redaktorių) mūsų "mandagių" triukšmingųjų visomis sunkiomis patrankomis pulta, o apie Kuraitį — tyla. Gal mūsų "vyrai" vyro labiau bijo negu merginos?

Kai viskas lygu, matematiko akims 27 tūkstančiai nepajėgūs atlikti 300 tūkstančių darbo. Tiesa, prosenelių patarlė sako, jei nuo didumo eity, karvė zuikį pagautų. Taigi, 27-iems tūkstančiams po II Pas. karo (1945) atvykusių lietuvių, nors gula pareiga tęsti-tobulinti darbus tų 300 tūkstančių, kurie Amerikoje apsigyveno prieš I Pas. karą (1914), klausimas, ar įstengs? Jau juntamas mūsų 120-ties parapijų lietuviškas tuštėjimas. Kitą trūkumą pastebėjo senas mūsų redaktorius L. Šimutis Kultūros Kongresui: praeityje mūsų spauda buvo išimtinai idealistinė (prisiminkime jauno J. Šliūpo vargus leisti Lietuvišką Balsą New Yorke, ar Dėdės Šerno-Adomaičio likimą, ar J. Tysliavos pastangas sukelti lėšų Vienybei tobulinti). Laikraštiniškai buvo idealistai, sako Šimutis. Spauda juk pats svarbiausias veiksnys lietuviybei palaikyti! Laikraščiams reikia gerų skaitytojų ir gerų rašytojų. Pirmųjų dar yra, nes visuomenė mūsų dar idealistinė, prie senųjų prisidėjo būriai naujųjų išeivių, bet gerų laikraštinių-rašytojų — ?

BE VYDŪNO RYTŲ EUROPOS ISTORIJA NE PILNA

St. Martin's leidykla New Yorke išleido 499 p. istorijos veikalą "Independent Eastern Europe," parašytą žinovų C. A. Macartney ir A. W. Palmer (kaina \$12). Palyginamųjų kultūrų dėstytojas, Marlon Moore Coleman, veikalą recenzuoja amerikiečių politinių ir visuomeninių mokslų The Annals žurnale (lapk. nr.). Jisai rašo:

Veikalas kalba apie plotą, kuriame vyko karai ir dideli įvykiai. Čia tarp rusų ir vokiečių stovi Europos "no man's land," kurios dalį vienų valdė net turkai. Dabar čia gyvena 115 milijonų, daugiausia slavų: čekai, lenkai, ukrainai, slovakai, serbai, buigarai, kroa-

tai, slovėnai, makedoniečiai, luzitai ir rusinai (prie Karpatus). Čia ir 3 ugrofinių (suomiai, estai, vengrai), 2 baltų (lietuviai ir latviai) tautos. Gyvena dar ilyriški albanai ir romaniški rumunai.

Šioje juostoje tik upės ir kalnai nesikeičia. Veik kiekviena tauta 1918-1940 metų tarpsniu turėjo savo valstybę ir buvo laisva. Veikalas šias valstybes ir aprašo. Kai kurios (ukrainų) greitai sunyko. Kitos išgyveno ir šilto ir šalto. Kai kurios nesijuto jausios net nepriklausomose valstybėse; slovakai Čekoslovakijoje, kroatai Jugoslavijoje.

Autoriai tiki, kad istorija tai karų, diplomatijos ir po-

Tarp šimto rezoliucijų

AL. GIMANTAS

Paprastai, tikima, kad iš visų tautų visokias iškilmes, paradus labiausiai mėgsta amerikiečiai. Galimas dalykas, bet, netoli tiesos būtų tvirtinimas, kad ir mes, lietuviai, taipgi nesame abejingi iškilmių fanfaroms. Tiesa, mes neparaduojuame miestų gatvėse, bet savasias iškilmes, paprastai, atlekame užsidarę prastinėse ar geresnėse salėse. Nesitenkiname galimai kuklesne forma, nemėgstame paprastumo, bet stengiamės viskam suteikti galimai daugiau iškilmingumo, formos, savotiško blizgesio ir ... biurokraziškumo.

Vis negalime apseiti be iškilmingų atidarymų, iškilmingų uždarymų, sveikinimų žodžių, ir būtinai banketų ir rezoliucijų priėmimų. Kai kam jau pradeda atrodyti, kad bet kurie lietuviškieji susibūrimai, jei jau neturi čia ką tik minėtų faktorių, išvis nėra verti paprasčiausio dėmesio. Čia, pasirodo, jau nebesuvilioja ir taip įprastos padėkos rengėjams, padėkos suvažiavusiems.

Visa gal ir nebūtų taip bloga, jei nepagalvotum, kad minėtoji butaforija atima labai daug laiko ir sugeba nutraukti pakankamai dėmesio nuo pačių pagrindinių dalykų svarstymų, kuriems, juk ir sušaukiami įvairūs kongresai, konferencijos, suvažiavimai.

O, tie, paprastai, beveik visada kenčia nuo laiko stokos ir, neretai, tikrai svarbios problemos persvarstomos tik prabėgomis, kita kartą lieka ir visai nesvarstytos, atidedama sekan-

čiam kartui, Taupant laiką, energiją ir suvažiavusiųjų kantrybę, atrodo, būtų galima įprastąjį lietuviškų susitelkimų šabloną keisti ta prasme, kad kuo mažiau laiko būtų skiriama salutinams dalykams ir nuo pat pirmos suvažiavimo ar podžio minutės, būtų einama prie pačių pagrindinių klausimų gvildinimo.

Štai, visai neseniai turėjome labai svarbių lietuviškų įvykių — PLB viršūnių suvažiavimas, VLIKo metinė sesija, Kultūros kongresas. Iš jų visų susilaukėme labai didelio žodžių srauto, rezoliucijų pavidale. Bijant suklysti, neskaičiuokime, kiek iš viso buvo priimta rezoliucijų tuose trijuose suvažiavimuose, bet jau žodžių, tai tikrai būta tūkstančiais.

Rezoliucijos, žinia, yra neblogas kelrodis ateičiai, tai lyg ir tų gairių nušmaigstymas, kuriomis turėtų vadovautis sekančių mėnesių ar metų lietuviškoji veikla. Bet, visai kitos mintys kyla apie rezoliucijas, kurios, bent iki šiol, su labai labai mažomis išimtimis, juk niekad nebuvo vykdomos.

Kaip, eilinis tautietis pasakytų — rezoliucijos sau, o praktinis gyvenimas vėl sau! Rezoliucijų tekste išreiškiame visą eilę svarbių pageldavimų, norų, akcentuojame būtinybę įgyvendinti šį ar kitą, tų darbų užsibrėžiamę begales, na ir... tiek mažai nuveikiame.

Tad, ir kyla klausimas, ar nebūtų geriau priimti, jei jau reikia, vieną vienintelę rezoliuciją, bet prie kurios įgyvendinimo prisidėtume

visi. Juk geriau užsibrėžti nedaug, bet įvykdyti, nes kokia nauda iš keliasdešimt nutarimų, rezoliucijų, kurios, deja, vis vien liks neįvykdomos.

Visa laimė, kad rezoliucijų priėmėjams, vėliau netenka duoti ataiskautos iš tų rezoliucijų vykdymo darbų. Kitu atveju jei būtų jaučiama pilna atsakomybė už tų rezoliucijų įgyvendinimą, jų įvykdymą gyvenime, jos tikrai nedygtų mūsų tarpe, lyg grybai po lietaus.

Ar nebaisu, kai pagalvoji, kad tūlių lietuviškų susitelkimų metu bandoma sudaryti nuotaiką, kad tik būtų priimtos tokios ar kitokios rezoliucijos, jau lieka pateisintas visas suvažiavimo darbas, lyg priimtoji rezoliucija nebūtų paprasčiausia popierio skiaute, kol ji neįvykdoma. Arba, ką kalbėti apie tokias rezoliucijas, kurios priimamos, skelbiamos, patiems jaučiant ir gerai žinant, kad visvien negalės būti įgyvendintos.

JAV Senate ir Kongrese, paprastai, jei geras nujaučiama, kad tokia ar kita rezoliucija, įstatymo projektas, neturi galimybių būti priimtas, ji atidedama, kita kartą paliekama ateičiai, neskelbiama, nes kokia gi nauda iš to didelio triukšmo? Garso daug, o efektas mažas...

Prisiminkime tik tokią garsią ir šaunią nuosmūktą rezoliuciją, deklaraciją. Ji buvo skirta ir lietuviškai spaudai. Ar daug kas mūsų spaudoje pasikeitė nuo to laiko? Ar daug pažangos pastebime? Viena yra žodžiai ir visai kita konkretūs darbai.

Amerikos Lietuvių Tarybos centrinį biurą įsteigus

Prašau dėmesio! Pakelčiamas Amerikos Lietuvių Tarybos centro adresas. Nuo dabar visais šios mūsų bendrinės Lietuvos išlaisvinimo organizacijos reikalais prašome kreiptis šiuo adresu: Amerikos Lietuvių Taryba arba Lithuanian American Council, Inc., 6818 So. Western Ave., Chicago 29, Ill.

Iš čia plauks visos ALT informacijos, ir čia bus laukiamos žinios, informacijos ir sugestijos iš Lietuvos laisvinimo besisielojančios lietuvių visuomenės. Jau pradėjusį veikti centrinį biurą globos ir tvarkys ALT centro valdyba. Biuro reikalų vedėjas bus samdomas. Kiekviename mėnesiniame susirinkime vedėjas valdybai pateiks išsamų pranešimą iš įstaigos darbų.

litikos atpasakojimas, todėl šias sritis veikale puikiai, su visais šaltiniais, pavaizduoja. Veikalas būtinas visiems Rytų Europos tyrėjams ir knygynams. Bet jame nerasime tų tautų tautinio ir dvasinio gyvenimo, jų kovingų didvyrių, jų meno ir literatūros. Pavyzdžiui, nedaug apie Masariką, o visai nieko apie lietuvių sapnuotoją-mistiką Vydūną. Nieko apie muziką, dainas ar tokią poemą kaip suomių Kalevala.

Po visuotinio ALT suvažiavimo, buvusio š. m. liepos mėn. pabaigoj, po kelių naujosios padidintos centro valdybos susirinkimų, vienbalsiai buvo nutarta steigti Chicagoje centrinį ALT biurą. Šiam nutarimui vykdyti buvo sudaryta komisija iš Eug. Bartkaus, dr. K. Drangelio, dr. V. Šimaičio ir J. Talalo, kad surastų įstaigai tinkamas patalpas. Komisija savo darbą gerai ir greitai atliko — biūras jau įsteigtas.

Biūras yra įsteigtas pačiame didžiausiam Amerikos lietuvių centre, Marquette parko rajone, šalia Lietuvių aikštės (Lithuanian Plaza), kur gyvena ir ALT centro valdybos narių dauguma.

Mūsų biūrai vieta (pora didelių kambarių) ir salė didesniems susirinkimams užleido Amerikos legiono Don Varno posto vadovybė. Šio posto nariai yra išimtinai lietuviai, JAV karų veteranai. (Šis vienetas-postas pavadintas Don Varno vardu, didvyriškai žuvusio Europoje II Pas. Karo lauke. Šis jaunas, veiklus ir drąsus JAV armijos leitenantas Domininkas Varnas, prieš išvykdamas į DĖDĖS SAMO kariuomenę, buvo labai uolus veikėjas ir vadovas lietuvių jaunimo organizacijose, pirmoj eilėj Lietuvos Vyčiuose.

V. Ligšiol, per 22 metus,

ALT centrinė įstaiga buvo prisiglaudusi "Naujiųjų" redakcijoje. Ją tvarkė Vykdomojo Komiteto sekretorius dr. P. Grigaitis, pasisamdymas ALT raštinės darbai pagalbininką. ALT centro valdybos vardu dėkoju to dienraščio leidėjams už ligšiolines patalpas, už kurias taip pat nieko hemokėdavome. Atsilygindavome tik už šviesą ir telefono naudojimą. Taip pat ačiū dr. Grigaičiui, per šiu metų eilę tvarkiusiam sekretoriatą, neimant už tai atlyginimo.

Ačiu ir dienraščio "Draugo" bei savaitraščio "Sandaros" leidėjams, kurių patalpos ir telefonas buvo naudojamas ALT reikalams, nes vienoje redakcijoje buvo pirmininko ofisas, o kitoje — išdindinko. Taip pat ačiū ir visiems kitiems laikraščiams, kurie nesigallėjo vietos ALT reikalams garsinti, kurie skelbė atsisaukimus, komunikatus, apyskaitas ir straipsnius apie mūsų organizacijos veiklą, susieta su Lietuvos išlaisvinimo pastangomis. Lauksime tokių pat spaudos talkos ir ateityje.

Apie artimiausius ALT ir jo centrinio biūro uždavinius bus painformuota po sekamo centro valdybos susirinkimo, kuris įvyks jau nuosavoje būstinėje.

LEONARDAS ŠIMUTIS
ALT Pirmininkas

John W. Reynolds - ši rudenį išrinktas jauniausias Wisconsin gubernatorius. Reikia tikėtis, kad ir tos valstybės lietuviai bus patenkinti savo naujojo gubernatoriaus samprotavimu, kuriuo jis yra pagarsėjęs, kad visi piliečiai yra lygūs, nežūrint kokia kalba jie kalba ir, juo daugiau asmuo kalbų moka, tuo jis naudingesnis kraštui.

Mūsų žurnaluose

Lapkričio Kario nr. V.ŠI. rašo apie Lietuvos kariuomenės aprangą-maistą-ginklus 1918-1921 metų tarpsniu. O. Žadvydis rašo apie nacių laikais (1944 m.) veikusią Kretingos Apskritis Lietuvos komendantūrą (vas. 11 - spalio 10). Jon įsijungė grafas A. Tiškevičius (caro laikais inžinierių pulko - podporučnikas). Jo sūnus žuvo Hitleriui Sovietiją puolus, vokiečių sargybos nukautas. Bolševikai Tiškevičiaus dvarą nusavino, o jį perkėlė gyventi į kumetyną. Žadvydis sako, 1943 m. gale Lietuvos vietovėse veikė 56 įvairaus dydžio bolševikų "partizanų" grupės, o vėliau net 90. Vilniaus krašte prieš lietuvių veikė ir lenkų partizanai. A. Reklaitis papasakoja biografijos duomenų iš tauraus ir veiklaus lietuviu - prof. S. Dirmano, kurio vedama Lietuvos Profesorių Draugija, deja, nepasizymi savo pirmininko veiklumu. Kario redaktorius Z. Raulinaitis tęsia spalio nr. pradėtą istorinių žinių rinkinį "Galimai prieš Romą." Jų dauguma priklauso germanams, ne aisčiams, kurie, pasak Adomą iš Bremono, buvę "taikingiausia taura."

Mažlietuvių leidžiamas Lietuvos Pajūris paskutiniam savo nr. sako: "Jei leidėjai pajus, kad visuomenė pasyvi ir nepaiso Lietuvos Vakarų (Baltijos pajūrio, Klaipėdos ir Rytprūsių) problemų, pasidarys išvada, kad žurnalas nepadidaujamas ir jis sustos ejęs." "Dideli" lietuviai gal privalėtų atkreipti tinkamo dėmesio mažlietuvių darbams, nes mažieji juk dirba didelį darbą.

Vokietijoj veikia Pabaltijo Tyrimų Institutas išleido 8-9 (1960-1961 m.) nr. - darbų rinkinį Commentationes Balticae (Bonna, 1962 - 446 pusl., dešimt mokslu darbų). Lietuvio tik dr. A. Šešplauko (New Yorke) vokiečių kalba "Herder und die Dainos" (47 puslapių). Vokietis Her-

der Lietuvą matė tik kai iš Rytų Prūsijos vyko Rygon, 1764 m. lapkr. Lietuviškų dainų gal gyvenime negirdėjo dainuojant, nors 5 metus Rygoje gyvendamas (1764-1769) girdėjo latviškų, ir gal estiškų. Su lietuvių liaudies dainų turiniu (jei ne gaidomis) susipažino vokiečio Lessingo vertime, o šis jas ėmė iš Ruhigo veikalo "Betrachtung der litauischen Sprache" (1745). Vertimas padarė žymų ir visą gyvenimą veikusį įspūdį Herderiui. Dr. Šešplaukis tai aprašo. Herderis buvo romantiško nacionalizmo (liaudiško) gynėjas ir kurstytojas.

Kitų pabaltiečių akademikų skelbiami darbai nušviečia kooperatyvus Latvijoje, Estijos ekonominį gyvenimą 1918-1940 tarpsniu, Pabaltijo ir Pavolgės suomių kalbų santykį, latvių prose-nelių tikybos namines apeigas. Apžvelgiama Instituto ir jo narių 1959-1960 metų veikla. Labai plati bibliografija mirusio latvių istoriko prof. A. Švabės mokslo darbų.

Joseph EHRET, "Solowjow und Salkauskis." Tai atspaudas prof. J. Ereto straipsnio, paskelbto "Studi in onore di Ettore Lo Gatto e Giovanni Maver." Pabaltijoje įdėta plati bibliografija apie Solovjovą ir Salkauskį.

"Knygu Lentyna," nr. 2 1962. Leidžia Vyt. Saulius. Buletėnis pasirodo kas trys mėn. Leidėjo adr.: V. Saulius, 110 W. Oak St., Chicago 10, Ill. Redakcija: Lietuvių Bibliografinė Tarnyba - 1132 Walnut St., Danville, Ill. USA.

"Ost Europa," 10 nr. 1962. Svarbesni str.: Robert Stupperich - apie bažnytinę politiką ir bažnyčios gyvenimą Chruščevo eroje, eilė straipsnių apie politizaciją rytų bloke, paskelbta ir K. V. Tauro knygos "Guerilla Warfare on the Amber Coast" (P. Zundės) recenzija.

Pastabos...

V. TYSLIAVIENĖ

Naujienų š. m. gruodžio 12 d. laidoje Romas Kezys nusiskundžia, kad - "Tysliaviene - pristato mane kaip 'einantį Šalčiaus keliais'". Tačiau Kezys nepasako visose teisybės, pakartodamas tik dalį sakinio, sąmoningai iškraipydamas faktus. Ryšium su kelione į Helsinkį, dėl kurios Vienybėje buvo eilė paklausimų, buvo pastebėta sekančiai: "KITI ČIA JAU SAKO, kad, girdi, Kezys einas Šalčiaus keliais..."

Tai ne mano asmeniška nuomonė. Ją kiti yra pareiškę. Pagaliau R. Kezys puikiai suprato, kad to rašinio tikslas buvo ginti tuos spaudos atstovus, kuriuos VLIKo pirmininkas įvairiomis progomis buvo prašęs atlikti tam tikras misijas ryšiams su Lietuvos žmonėmis užmežgti, iškeliant faktą, kad jiems, tapus neatsakingu įtarinėjimų aukomis, VLIKo pirm. tylėjo ir nematė reikalo apginti. Bet jįsai veikiai išskubėjo R. Kezio ginti, tam net "maloniai" tapus dėl to nusitebintam.

Jeigu kalbos sklinda apie Kezį, tai jo paties kaltė. Abejones jįsai pats sukėlė, dangstydamasis slapyvardėmis, afišuodamasis "JAV delegatu" komunistų rengtame Helsinkio festivalyje, o galiausiai grasindamas Vienybės redaktoriui "atsikeršyti", jeigu apie jo kelionę bus parašyta laikraštyje. Kodėl?

Tai daugiau nei kas kita paskatino Vienybės skaitytojus painformuoti. Suteikti teisingas žinias yra mūsų pagrindinė pareiga.

Tas Kezio grasinimas "keršyti" priminė 1959 m., kai kažkas telefonu grasino "keršyti" Vienybės redaktoriui, o paskui į kambarį metė didžiulį akmenį, galėjusį jį vietoje užmušti. Tas akmuo ir dabar tebeguli ant jo stalo...

Kokiu būdu R. Kezys manė "keršyti"?

Toje pačioje Naujienų laidoje skelbiamas dr. Trimako laiškas Keziui, iškeliantis jo patriotinius darbus. Tie jo darbai, kaip visiems žinoma, buvo palankiai vertinami ir Vienybėje. Tenka tik džiaugtis, kad dr. Trimakas suprato savo pareigą Kezį ginti. Bet būtų garbingiau, jei VLIKo pirmininkas savo žodį tartų ir dėl kitų, ypač mirusiųjų, kurie patys nebegali atsakyti, o savo visuomenine laikraštine ir kūrybine veikla, atrodo, nusipelnę daugiau negu Kezys.

Mirusiojo Vienybės redaktoriaus atžvilgiu dr. Trimakas jau ne sykį neetiškai ir nekorrektiškai yra pasielgęs.

Prisimena 1961 m. spalio mėn., kai dr. Trimakas kreipėsi į Vienybės redakciją, prašydamas "užaliarmuoti" lietuvių visuomenę dėl gresiančio pavojaus ryšium su Lietuvos Atstovybės Washingtono uždarymu. Vykdydamas VLIKo pirmininko prašymą, Vienybės Red. 1961 m. spalio 20 d. laidos pirmame puslapyje paskelbė rašinį "NAUJŲ ĮVYKIŲ ISVAKARĖSE".

Vėliau, kilus kontroversijai su Naujienomis dėl to pranešimo, VLIKo pirmininkas išsiginė davęs Vienybės redaktoriui tokį pareiškimą.

Kalbant apie orumą ir laikraštinę etiką, kurią savo laiške Keziui dr. Trimakas mini, atrodo būtų naudinga dr. Trimakui dar kartą pasiskaityti Vienybės red. pareiškimą "AR DR. A. TRIMAKAS IS TIKRŲJŲ NEBUVO TINKAMAI SUPRASTAS?", tilpusį 1961 m. lapkričio 3 d. laidoje.

Be to, dar būtų įdomu išgirsti, ko dr. Trimakas siekia savo tokiu dviveidiškumu, Vienybės atžvilgiu, ne tik dabar, bet ir seniau.

Stebėtojo pastabos

ŠALTAJAME GRUODYJE NEIŠBLĖSĖS KARŠTIS

Šaltas gruodis - nepamišamas karštis dėl perversmo. Metmenų redakcija apklausinėjo: Ko labiausiai gėdinatės nepriklausomos Lietuvos istorijoje? A. J. Greimas, M. Vaitkus, J. Kaminskas (St. Kairys?), J. Ciocėnas, V. Vardys, V. Sruogienė, J. Gimbutas - vienu balsu; gruodžio 17 d. perversmo! Valukas Keleivyje prisimena: Perversmo organizatoriai-įkvėpėjai buvo A. Smetona ir A. Voldemaras, ryšinininkas su kariuomene ir partijomis (krikš.-dem.) A. Merkys.

A. Valuckas Keleivyje sako: Kun. M. Krupavičius, A. Stulginskis, kun. J. Vallokaitis ir kun. M. Vaitkus lankėsi pas A. Smetoną dėl perversmo tartinis ir prašyti neskirti Voldemaro ministeriu pirmininku. Svarbieji perversmo organizatoriai buvo A. Smetona ir A. Voldemaras, o ryšinininkas su kariuomene ir kitomis partijomis - A. Merkys.

Per metus Chicago ALTo skyrus surinko \$7,500 aukų. Tai beveik tiek, kiek visa Kanada Tautos Fondui (\$7,000).

Meksikoje įvyko tarptautinis širdies ligų specialistų suvažiavimas su 400 dalyvių iš 52 kraštų. Lietuvius atstovavo Švedijoje gyvenęs dr. A. Varnauskas (kupiškietis, iš Lietuvos pasitraukęs 1941 m., vedęs švedę) ir iš Vilniaus dr. Z. Januškevičius. Nesusitiko: nė vienas nežinojo, kad kitas dalyvaus! Kalnas su kalnu sueina, o lietuvis su lietuviu?

Drauge K. Br. kelia naudą išleisti anglų kalba Lituanistikos Leksikoną, kuriame kitataučiai ir nutautę galėtų semtis žinių apie mus. Nuo medžiagos, sako, Liet. Enc. redakcija lūžta, o Amerikos mokyklos mums gi išauklėjo eilę akademikų, pajėgių Leksikoną paruošti. Sako, tai būtų epochinės svarbos darbas. Gal tereikėtų tysliavinio atkaklumo finansams sukelti? Mes prnemuotumėm pirmieji!

Jei okupantui planai pavyktų, 1963 m. kiekvienam gyventojui Lietuvoje per metus tektų mėsos 42 kg, pieno, sviesto ir sūrį 266 kg, cukraus 34 kg, kiaušinių - 137. Nepr. gi Lietuva

1937 m. kiekvienam gyventojui davė: 68 kg mėsos, 303 kg pieno produkto, 17 kg cukraus ir 152 kiaušinių. Ši statistika įrodo, kad "buržuazinis nacionalizmas" geriau pilietį pasotina, negu "tauty brolystė."

Drauge rašoma: Chicagos Lietuvių Operai (pastačiusiai 5 operas, 18 spektaklių, 23-ims tūkstančiams žiūrovų) ateina puikiausi pasiūlymai (?) mūsų kompozitorių operas (Juratė ir Kastytė?) nuvežti Vilniaus scenon. Nuo šios svetimų rankų paslaugos iš principo atsisaikoma, bet, matyti, okupantas mūsų kompozitorių operomis prisimybės domisi. - Gal domisi ir mūsų raudoname kalėjime gyvenę broliai Vilniuje, kur telkiasi visa dabartinė Lietuvos inteligentija. Jie nori, mes nenorim.

J. Blėkaitis Kultūros Klubui Bostone apžvelgė Lietuvos teatrą ir teatralus. Sako, kad teatras ten veikiamas tarnaui propagandai. Gerų aktorių gal išauklėja (nejau nežinome?), bet jiems trukdoma visu menišku pasirodyti. Amerikoje gi visai nėra sąlygų lietuvių teatrui. Gal ir teatro reikais būsime gyvenimo ir istorijos priversti atsidėti, kuo prof. Salys sako ir lituanistinė kalbotyra turės atsidėti: broliais Lietuvoje.

Lietuvių Fonde priaugo nuošimčių \$1,200, kurių \$900 paskirti pradinės mokyklos vadovėliui \$300 Lituanistikos Instituto paštu teikiams lituanistinėms paskaitoms. Kultūros Kongreso metu paaiškėjo, kad Chicagos Lituanistikos Mokyklos studentai, ir iš mokyklos eidami kalbasi... angliškai.

SPAUDOS SKILTYSE

TĖVIŠKĖS ZIBURIAI, gruodžio 6 d. nr. žiniose iš Montrealio, tarp kitų dalykų, rašo apie inž. J. Miklovo lankymąsi ir jo dalyvavimą lituanistiniame studentų seminare, kuriame prelegentas kalbėjo apie gyvenimą Lietuvoje. Montrealio korespondentas taip baigia savo žinią: Klausytojai, girdėjęsiam Dan Kuraičio, J. Stuko, S. Narkėliūnaitės ir V. Banaičio pranešimus, susidarė įspūdis, kad J. Miklovo patirtis yra artimiausia S. Narkėliūnaitės reportažui, už kurį šiai žurnalistei tiek pylos teko. Seminaro metu išaiškėjo, kad tautinis gyvenimas Lietuvoje tikrai gyvas, kad daugelis teroro metodų, naudotų pirmosios okupacijos, yra išnykę, kad ir partiečių tarpe esą nuoširdžių lietuvių, kovojančių prieš rusinimą. Atsakydamas į vieną klausimą prelegentas nusiskundė, kad dažnai jo žodžiai ir net straipsniai esą iškreipiami, kai redakcijos imančios perredaguoti.

DAILĖS PARODA - KONKRETUS KONGRESO DARBAS

VYTAUTAS ZALATORIUS

Jei prieš II-ąjį Kultūros kongresą daug kas baiminosi, kad ir ši kartą nieko "konkreto" nebus atlikta, tai po kongreso tie patys žmonės sutinka, kad koncertas ir dailės paroda yra žymus atsiekimas.

I parodą, kuri buvo praręsta dar savaitei po kongreso, iki XII.3., rengėjų teigimu, atsilankė 2,500 svečių, trečdalis jų moksleiviai ir studentai. Katalogų net pritrūko, nors buvo atspausdinta 1080.

Paroda nuostolio neturi, — džiaugiasi vykdomojo komiteto pirmininkas dail. J. Pautienius, — ir dar pridėjom koki pusantro šimto bendroms kongreso sąskaitoms išlyginti.

Rengėjai planavo ją perkelti į New Yorką parodyti amerikiečių publikai, bet reikia kelių tūkstančių salei... Salę pernai dyka galima buvo gauti St. Louis, Missouri, miesto muziejuje, aiškina Pautienius, bet tada neturėjom kūrinių.

DAUGUMA DARBŲ GRAŽINTI

Kilnojama paroda ypatinai susidomėjusi Bendruomenės centro valdyba ir jos pirmininkas J. Jasaitis.

Bet šiais metais jau nieko nebeišeis, — sako Jasaitis.

Tuo tarpu parodos komitetas gražino visus iš archyvo gautus kūrinius.

Užsieninių dar negražino. Tikimės kam nors parodyti, — viliasi dail. Pautienius.

Parodoje dalyvavo 54 lietuviai menininkai: iš Kanados T. Valius, Pietų Afrikos Unijos (P. Domšaitis), Prancūzijos (V. Kasulis ir A. Mončys), Australijos (H. Salkauskas), Argentinos ir Brazilijos (S. Rimša), neskaitytanti pačių JAV.

Kritikai mano, kad paroda buvusi labai įvairi ir kūrinių, ir kūrėjų amžiaus bei jų gyvenamų kraštų atžvilgiu. Rengėjai sugebėjo po vienu stogu suvesti pačius kairiuosius abstrakcionistus (Nasvyti, Monkutę, Bly-

AR NEPRMENA? - Ši aliejinė darbą viena Kultūros kongreso parodos lankytoja pavadinu "Dypukai atplaukia į Ameriką". Tai V. Igno darbas. Pavieiklo tikras pavadinimas "Kalionė nežinon".

kį, Valių) ir užsispyrusius realistus (Kairį, Šlapelį).

Dailininkai šį kartą parodė neįprastą bendro reikalo supratimą. Štai, pvz., V. Jonynas ir J. Mulokas susi-
glinčijo, kuriam iš jų priklausau garbė už premijuotus indėnu misijų Montanoje pastatus.

GERA VALIA LAIMĖJO

Jau vienu metu atrodė, kad iširs ir architektūros sekcija, vadovauta arch. Muloko ir meno, kuriai pirmininkavo dail. Jonynas. Bet abu pastatė kongreso reikalus aukščiau asmenišku ambicijų ir aktyviai prisidėjo prie šios kultūrinės šventės pasisekimo. Jonynas, tiesa, išstatė meno sekcijoje vienuolyno fotografijas — prieš Muloko protestus, — bet Mulokas už tai architektūros sekcijoje išdėstė visus braižinius. Ir vilkas liko sotus, ir avis nepaliesta.

Žinoma buvo ir tokių, menininkų, kurie parodoje nedalyvavo. Vienų nekviėtė, kiti patys neatėjo, trečių darbus jury komisija atmetė — maždaug 20, sako dail. Pautienius.

Jokia paroda visų dailininkų nesuburia, — aiškina jis. — Visam šimtui lie-

tuvių menininkų laisvajame pasaulyje suvesti reikėtų didžiulio meno muziejaus.

Tarp kitų, nedalyvavo dailininkai Z. Kolba, A. Rūkštelė, A. Varnas, K. Varnelis ir K. Žoromskis. Apie Var-

ną vienas kultūrininkas pasijuokavo: sako, matot, jūs dailininkai ankščiau Adomą Varną apšaukėt patriarchy ir užkėlėt ant pedestalu. Dabar jis nusilpo ir vanoja jus lazda.

KAINUOJA \$650. - D. Buračo "Išsirinkimas" buvo brangiausias Kultūros kongreso meno parodos eksponatas. Tai bronzinė skulptūra. Liko neparduota. Parodos Jury komisija kūrinių apdovanojo 50 dol. premija.

MUMS RAŠO

Gerb. Vienybės Redaktore, Malonėkite atspausdinti artimiausiam Vienybės numerį šį mano atitaisymą ir pareiškimą.

Dėkingas Jūsų

V. K. JONYNAS

Jau kuris laikas mūsų spaudoje ir Liet. Enciklopedijoje arch. J. Mulokas garsinasi apie tariamą jo projektuojamą Indėnų misijos statybą Montanoje.

Lapkričio 30 d. Vienybės 47 nr., kur aprašoma II-jo Kultūros Kongreso darbai, žinutėje "Iš architektūros sesijos" yra paminėta "Ten pat antrąją premiją arch. J. Mulokas yra laimėjęs už SAVO suprojektuotos Montanos indėnų misijos statybą".

Pribrėndo reikalas viešai pareikšti, kad arch. J. Mulokas šią premiją yra laimėjęs NE UŽ SAVO, bet mano (V. K. Jonyno) suprojektuotus architektūrinius pastatus.

Pasinaudodamas proga, kad aš jį pakviečiau detaliuoti ir techniškai šias statybas vykdyti, arch. J. Mu-

lokas pradėjo savintis ir kūrybinę šių statybų architektūrą, nesidrovėdamas ją eksponuoti parodoje tik savo vardu.

Suprantama, man yra malonu, kad amerikiečiai už šį mano darbą skyrė premiją, tačiau mano kaip autoriaus moralinės teisės į šį darbą neprivalėtų būti ignoruojamos.

Aš su anuometiniu dar J. Muloku esu pasirašęs sutartį, kurioje mano architektūrinis įnašas Montanoje yra aiškiai aptartas ir, esant reikalui, ši sutartis bus viešai paskelbta.

Montanos indėnų misijos projektų ir pastatytų pastatų dalį, o taip pat kitus mano architektūrinius darbus, esu savo vardu išstatęs II-jo Kultūros Kongreso meno parodoje Chicagoje.

Pilna šių darbų metrika-cija yra atspausdinta minėtos parodos kataloge. Dėl šios priežasties, esu kiek nustebęs, kad apie tariamus arch. J. Muloko nuopelnus Montanoje "antelė" ir toliau tebeskraldo mūsų spaudos skiltyse.

MYLIMOJI

Tu graži ir didelė, kaip Roma tarp kalnų.
Tave garbina mano sąžinės gaisrininkai.
Audros išvyniojo temstančius vieškelius,
Kuriais tu ateini ir nueini, kaip istorija.

Dar šią pačią naktį aš įsilaušiu į tavo gyvenimą
Ir tavo akių ramybės piramides aš išvogsiu —
Aš ilgesio pamušalas laiko ir erdvės apsiauste,
Aš paskutinis žemės ir dangaus drebėjimo
akordas.

Tu iškilminga, kaip karaliaus Saliamono giesmės,
Nuostabi, kaip kviečių žydėjimas Manitosos
žemėje.

Dangaus katilė užvirė žvaigždžių metalas —
Du meilės darbininkai atėjo iš rytų ir nuėjo į
vakarus.

JUOZAS TYSLIAVA

EKSPONATAS IŠ DANGAUS

Kitas kuriozas buvo paslaptinis vieno Valiaus paveiklo atsiradimas tarp eksponatų.

"Zodiako ženklas Nr. 1" tikrai iš dangaus nusileido, — juokiasi dail. Pautienius. — Nežinom nei kada, nei kaip.

Visas 100 kūrinių bendrai buvo įkainuota 25,000 dolerių arba vidutiniškai po 250 dolerių už eksponatą. Parduota už nepilnus du tūkstančius dailininkų Kasulio, Kurausko, Murino, Pautieniaus ir Vizgirdos darbų.

Prie įėjimo buvo platinaimi aukštos kokybės šventiniai atvirukai, kurie turinomis spalvomis vaizduoja P. Klauėno allejinius darbus.

Tai maždaug tokie pat kaip meno galerijų krautu-vėse galima pirkti. Formatas 5 1/2 x 7 colių; sulenkiami. Vidų įrašas: "Season's Greetings"; Kaina — 3 dol. už tuziną. Išleido B. A. Thrania leidykla JAV.

LITERATŪROS SEKCIJOS NUTARIMAI

1. L. Bendruomenė kiekvienoje apylinkėje suorganizuoja nuolatinį lietuviškų knygų platinimą, panaudodama efektyvų gyvą kontaktą su pirkėjais; knygų leidėjai ir platintojai turi nuolat ieškoti sėkmingesnių, modernesnių būdų knygai paskleisti. Literatūros reikšmei pabrėžti ir skaitytojui suartinti su rašytoju LB apylinkės dažniau rengia literatūros vakarus.

2. JAV LB Kultūros Fondas raginamas leisti ir tokias knygas, kurių leidimas jei ir neapsimoka, kurios tačiau yra vertingos ar reikšmingos.

3. Laikraščiai prašomi, susitarę su Lietuvių Rašytojų Dr-ja ar betarpiškai su žinomais rašytojais, atkarpoje spausdinti pirmoj eilėj mūsų rašytojų kūrinius ir iš jų sudarius knygą siuntinėti visiems laikraščių prenumeratoriams.

4. Okupuotoje Lietuvoje leidžiamoji išraiška ir trūktina lietuvių literatūros istorija įpareigoja mus nedelsiant išleisti veikalą, plačiai ir pilnai apimantį mūsų literatūrą. Lituanistikos institutas prašomas sudaryti komisiją lietuvių literatūros istorijai parašyti ir parengus ją tuoj išleisdinti.

5. Grožinės literatūros kūriniams temos neturi būti aprėžiamos ar nustatomos, vis dėlto mūsų rašytojai skatinami daugiau dėmesio kreipti į aktualias lietuviams temas, o atsverti Lietuvoje komunistų nustatytai nepriklausomos Lietuvos niekinimo linijai turėtų neventgti teisingo nepriklausomybės laikų vaizdavimo.

6. Vertindami Stepo Zobarsko, Algirdo Landsbergio ir kitų pastangas bei pasiekimus, perduodant lietuvių literatūrą kitataučių pasauliui, kviečiame visus tautiečius ir organizacijas medžiagiškai ir moraliai remti tos srities darbus.

REZOLIUCIJŲ KOMISIJA IR SEKCIJOS VADOVAS

Artinasi Kalėdos ir dovany-pirkimo sezonas. Kodėl savo artimajam ar prieteliui nepadovanoti metinę Vienybės prenumeratą?

...Mūsų tremtinių tautinis mentalitetas yra visiškai kitokis negu Amerikos kunigų - aiškina prel. Jonas Balkūnas, gindamas Amerikos kunigus. Jo kairėje sėdi abudu paskaitininkai - J. Gylis ir kun. Pr. Garšva ir sekcijos vadovas prof. B. Vitkus. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Dėl lietuviškos išlaikymo parapijose

Kultūros Kongrese Chicagoje pati gyviausia buvo lietuviškos išlaikymo parapijos sekcija. Joje buvo karščiausios diskusijos.

Kai kurios paskaitininkų ir iš balso atpažintų kalbėtojų mintys pateikiamos iš magnetofoninės luostos. Daugelio kalbėtojų mintys tapo įrašytos, bet nežinia, kam jos priklauso, kadangi prieš kalbėdami jie nepasisakė pavardės, arba nebuvo girdėti posėdžio pirmininko balso.

J. Gylis savo paskaitoje nušvietė pasauliečio pažiūrą į lietuviškos išlaikymo parapijas. Savo paskaitą jis užbaigė:

...Reikia visą religinę veiklą jungti ir ugdyti kartu su kėlimu mūsų lietuvių savitų aspiracijų, norint išugdyti moraliai tvirtą garbingą, pastovią lietuvišką visuomenę išsivijoje reikiama pilietybės ir pasiaukojimo santykiuose su gyvenamuoju kraštu ir permanentiniai gyvą savo kilmės kartos rūpesčiu.

Kun. Pr. Garšva savo paskaitoje "Tautinė parapija išsivijoje" išaiškino, kas yra tautinė parapija ir kas sąlygoja lietuviškos išlaikymo galimybes tautinių parapijų apimtyje. Kai kurios jo svarbesnės mintys:

...Norime ar nenorime, bet turime pripažinti, kad

lietuviškos klausimais parapijų gyvenime pirmieji klaidą esame padarę mes patys, nesistengdami suprasti rastosios realiosios padėties, nesigilindami į šio krašto parapijų santvarkos naujumus, nemėgindami suprasti, bet norėdami tik būti suprasti, būdami mažumoje, mėgindami vaidinti daugumą.

Mūsų klaida, kad į parapiją Amerikos lietuvių gyvenimą mes atsinešėme ne tik normalios parapijos santvarką iš Lietuvos, bet ir lagerinio gyvenimo papročius bei tvarką. Štai, čia ir turime sustoti prie klausimo, kodėl mes likome nesuprasti ir nykstančiomis bei dvikalbėmis tapusiose par. neturėjome didesnės lemiamos įtakos.

Viena iš sunkiai atitaisomų mūsų klaidų yra nenoras priklausyti liet. parapijai taip, kaip to reikalaujama šiame krašte: visose parapijose, būtent, būti ne tik prisirašiusiais mokesčius susimokėti, bet ir parapijiniais šeimos gyvenimo aktyviais nariais.

Nors eidami į bažnyčią, bet formaliai nepriklausydami parapijai, mes negalėjome turėti didesnės įtakos jos veiklai. Mes būdami stipresni intelektualiniu išsilavinimu, likome užpakalyty, kurie ilgus metus veikė ir laukė iš mūsų pavaduotojų.

Neįeidami į komitetus, mes negalėjome veikti parapijos vadovų pagalbinių priemonių pasirinkimą, o kartais dar mėgindami, tegul ir pavieniui, tautines priemones pakeisti į parapijų tikslus, mes tapome parapijos gyvenimo atplaišomis, su kuriomis klebonai ne tik nesiskaitė, bet daugeliu atvejų net negalėjo skaitytis. Veltui tad mes graudžiai kalbame apie parapijų susvetintautėjimą, kai mūsų dauguma kaip tik pasirenka ne lietuviams skirtas pamaldas, o tuotarpu liet. skirtose tesulaukia tik labai mažo dalyvių skaičiaus.

Išeidami iš savo pagrindinių tikslų, lietuviškų parapijų vadovai, nors ir būdami dideli patriotai, jau kuris laikas turėjo įsivesti pamaldas anglų kalba kalbantiems. Kai anglų kalba kalbantieji parapijiečiai su-

darė parapijos daugumą, kaip jiems taikomose pamaldose buvo pilna bažnyčia, o lietuvių tik mažas skaičius, tai ir visas parapijos gyvenimas pradėjo darytis angliškais bet ypač ten, kur pačiam parapijos vadovui liet. reikalas jau buvo virtęs ne jo dvasios išraiška, o tik pastoraciniu reikalu.

Prelegentas kaltino, kad tėvai nesirūpino savo vaikų mokymu par. mokyklose ir nėjo į tėvų komitetus. Tėvai lengvai darė nuolaidas savo mažiems vaikams, parrys susidarė organizacijas savo vienminčių tarpe praleisti maloniai laiką, nėjo į komitetus, kurie buvo ir tebėra lietuviškos egzistencijos gyvybinis reikalas. Tai antroji klaida, sunkiai pataisoma, bet reikia dar mėginti taisyti.

Užtat nereikia mėginti kalte suversti ar vienai ar tik kitai pusei, prie jos reikia prisipažinti ir mėginti atitaisyti. Reikia daugiau įtakos parapijos gyvenime, kad galėtume veikti į jos vadovus, mūsų norima kryptimi lietuviškos klausime... Lietuviškos parapijose reikia pradėti nuo savęs, nuo savo pilnutinio pareigų atlikimo parapijų atžvilgiu.

Pabaigai pasiūlė išvadas: Kadangi lietuviškos parapijos yra vienas iš svarbiųjų liet. išlaikymo veiksnių, Kultūros Kongresas turėtų paraginti visus lietuvius būti tikrais savų parapijų nariais, aktyviai dalyvauti jų veikloje ir stengtis daryti įtakos parapijų liet. charakteriui išlaikyti, dalyvauti įvairiose par. komitetuose, veikloje, tėvų komitetuose ir t. t.

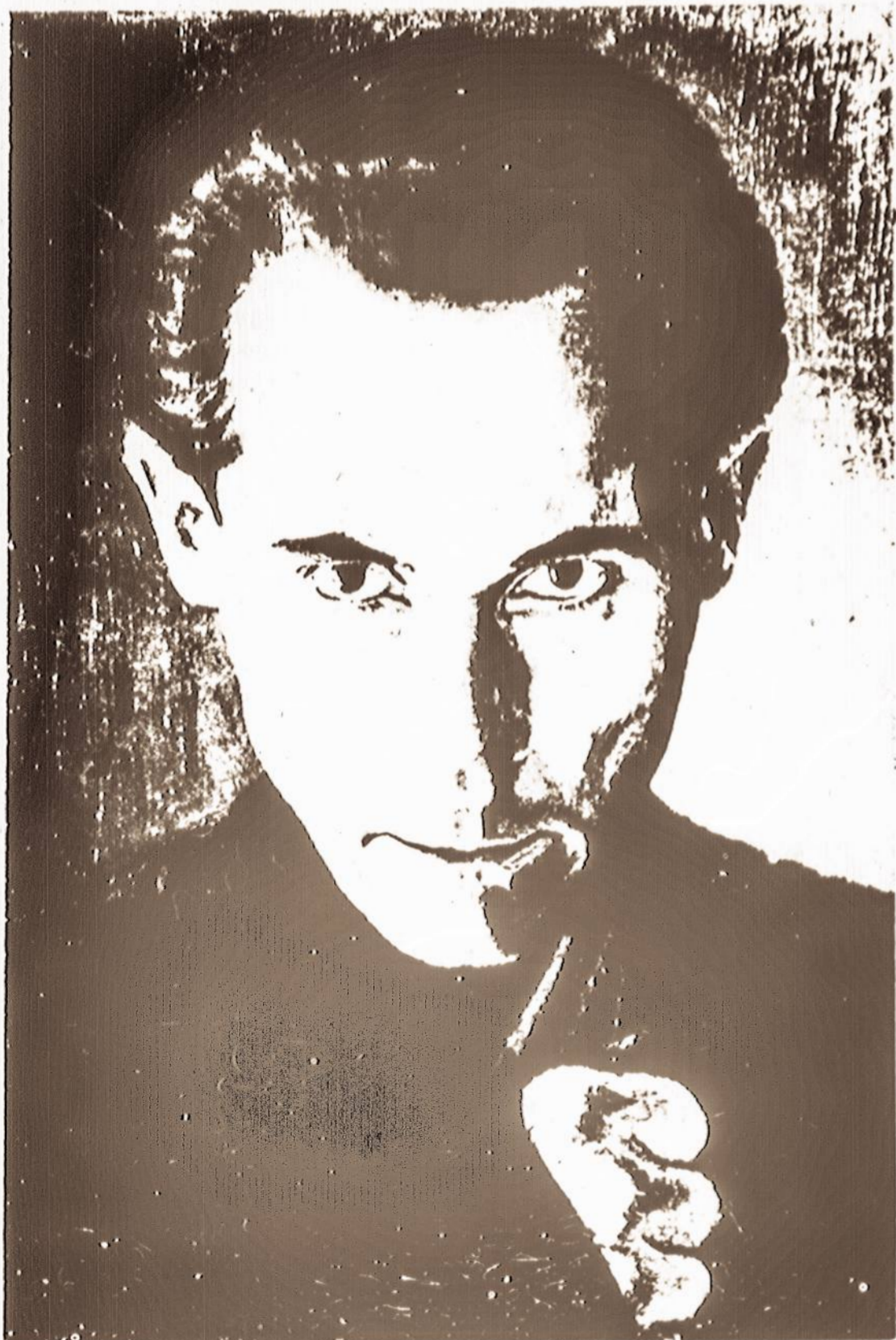
SMARKIAUSIAS KALBĖTOJAS

Diskusijose dalyvavo kunigai ir pasauliečiai. Vienas smarkiausių buvo new-yorkietis prel. Jonas Balkūnas. Jisai pasisakė prieš Amerikos kunigijos smerkimą.

...Mūsų tremtinių mentalitetas yra visai kitokis negu Amerikos kunigų, -- sakė prel. Balkūnas, kuris pats pažįsta abudu mentalitetus, nes Lietuvoje yra išgyvenęs 10 metų. -- tas mentalitetas yra istorinis.

Lietuvos bažnyčia buvo persekiojama, tauta 120 metų rusų buvo okupuota ir todėl mūsų kovos už Lietuvos laisvę buvo kovos už Lietuvos bažnyčią, todėl eita ranka rankon. Ir bažnyčia kentėjo su tauta ir

Nukelta į 8 psl.

AUTOPORTRĖTAS - 1945

Dail. A. Rūkštelė

Kultūros Kongreso dailės parodoje dail. A. Rūkštelė nedalyvavo, bet jo sukaktuvinės parodos (30 metų darbo sukaktį atžyminti) atidaryme kiek anksčiau prieš Kongresą buvo daugiau svečių negu trijose Kongreso parodose.

... Pergyvenome komunizmą ir hitlerizmą, pergynsime ir airišką nacizmą - sako L. Balzaras diskusijų dėl lietuviškos išlaikymo parapijose įkarštyje.

Dėl lietuvių parapijose...

Atkelta iš 7 psl.

bažnyčia todėl tautos reikalus suprato ir jos tarnai-kunigija atliko savo pareigas garbingai.

Lietuviai prie bažnyčios glaudėsi ir su bažnyčia ko-vojo už savo tautines ir bažnyčines teises. Todėl tas mentalitetas yra lietuvių kraujuje ir jis negali sup-rasti, kaip bažnyčia jo tau-tinio reikalo neatjaucia ar-ba kaip bažnyčia už tautos reikalus nekovoja.

Toks yra jūsų mentalite-tas ir aš jo nesmerkiu, tik aš noriu išryškinti, kaip jis-sai skiriasi nuo amerikie-čio lietuvių mentaliteto.

Amerikos lietuvių kuni-gas, kurių dauguma mūsų parapijose yra Amerikos produktas, čia gimęs, išau-gęs kunigas. Jisai apie Lie-tuvą sužinojo tik iš savo tė-velių, o tie tėveliai negalė-jo jam išdėstyti tos Lietu-vos bažnyčios reikalų su-pratimo, kad jis yra sutap-ęs su tautos reikalu.

...Amerikoje augusių kuni-gų mentalitetas kitoks - jie galvoja: kas čia tokio, kad angliškai kalbame, svarbu, kad jaučiame lietuviškai, bet jeigu aš vedu žmones iš-ganyman, aš atlieku savo misiją.

Jūsų galvosenoje šitai ne-gerai, o amerikiečių - vi-siškai tvarkoje. Todėl, bū-damas dviejų mokyklų kuni-gas, aš galiu suprasti abu mentalitetus ir galiu tai at-skirti. Aš kaip Amerikos lietuvis ir sakau:

Daug nuodėmių yra pada-ryta mūsų lietuvių kunigu, bet ne iš blogos valios. Ir todėl jie laukia dabar ką jie išgirs iš naujosios ateivijos. Ir jūs daug nepasakėt šiandien.

Pabaigai prel. Balkūnas pranešė, kad lietuvių iš-laikymas parapijose 1964 m. religiniam kongrese bus svarstoma daug nuodugnau, negu dabar.

Jonas Jasaitis - ALB CV pirm. - ...Visgi buvo už-mirštas vienas klausimas --

NAUJAUSIOS ŽINIOS APIE DIVIDENDUS

4 1/4% metams

Išmokėjimai nustatyti metų ketvirtį, kuri baigiasi rug-sėjo 30, 1962: viso 3% me-tams ir specialus 1/4% pasto-veims indėliams įdėtiems lie-pos 17, 1962.

Apskaičiuojami metų

KETVIRČIAIS

nuo padėjimo dienos

NEMOKAMOS
Kalėdinės dovanos vi-siems, kurie pasinaudos
mūsų 1963
Christmas Club
Dabar!

**THE
KINGS
COUNTY
SAVINGS BANK**
Incorporated 1860

A Mutual Bank "... where your money works only for YOU!"

Central Office: 539 Eastern Parkway
Broadway Office: 135 Broadway
Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office: Hicksville Road
and Jerusalem Avenue

Deposits insured by the Federal
Deposit Insurance Corporation

Kaip airiai kunigai dirba airių naudai, taip lietuvių turi dar-buotis lietuvių naudai - sako chicagietis J. Venslovas.

ko mes reikalaujame iš lie-tuvio inteligento savo tautai. Kunigas yra taip pat lie-tuvis inteligentas - ar jis yra klebonas, ar jis yra vikaras. Ir iš jo reikalaujame šiek tiek daugiau, dėl to daugiau, kad jis turi tribūną, iš kur-ios gali šaukti ir kvieisti žmones.

Jeigu mes reikalaujame iš lietuvių žurnalistų, kad jie aukotųsi lietuviškam reika-lui ir per savo spaudą trauktų lietuvius, stengtųsi jiems įskiepyti lietuvišką dvasią, to pačio dėlto pra-šytume ir iš bažnyčios.

Tėvas J. Borevičius, SJ, iš Kanados.

...Esame linkę daryti vien-ą klaidą - imame vieną asmenį ir apibendriname jį ir talkome kitiems - toji klaida įvyksta iš abiejų pu-sių.

Dėl tribūnos - Kanadoje-Montrealyje - kviečiame dalyvauti, maldaujame, bet lietuvių eina į artimesnę, o neina į savo parapiją, ku-ri yra toliau...Visi daro klaidas: bet reikia surasti bendrą vardiklį, bendrą po-zityvų kelią ir išelti.

J. Venslovas - Chicagie-tis veikėjas: ...kaltai patys parapičiai, bet aš esu lin-

kęs manyti, kad kalčiausi mūsų parapijų vadovai, nes neatlieka savo pareigų pagal tautinių parapijų nuostatus. Mūsų dvasininkai turi pa-studijuoti, kaip dirba airiai airių naudai, tai jie taip tu-ri dirbti lietuvių naudai.

J. Bajerčius - visuome-nės veikėjas: ...Kada lietu-vei motinai į ranka buvo sifiloma graždanka, ji at-metė ją: kai mūsų vaikams duodamos angliškos malda-knygės, atmeskime jas! ... Mes patys tėvai turime ro-dyti daugiau akcijos. Man atrodo, kad turime sudary-ti tam tikros rūšies smog-lamąjį dalinį lietuvių bei saugoti tose parapijose mo-kyklose...

J. NARŪNĖS "GINTARO TAKAIS" jau išėina iš spaudos. Tai Lietuvos valz-dai ellėrašėčiuose, gausiai iliustruoti mūsų dailininkų paveikslų reprodukcijomis. Ellėrašėčiai tinka vyresnio amžiaus jaunimui, o taip pat ir suaugusiems. Turinys - patriotinės ir religinės te-mos, graži dovana Malronio metams. Knygos kaina - \$,80.

15-tus metus anglų kalba Chicagoje einąs The Marian mėnesinis žurnalas turi lie-tuvų tėvų marijonų redaktorių ir 3 lietuvių marijonus pa-gelbininkus, o 7 bendradar-bius. Visa ši išsistoklinusių lietuvių dvasiškų masė žur-nale nei vienu žodeliu nleko neparasė apie Lietuvą, lie-tuvius ar ką nors iš lietuviško tikybinio gyvenimo. Įdomu, kam dėvyni lietuvių tėvai marijonai angliškai gaidį plauna?

KAN. A. STEPONAITIS

TĖVYNĖJE

IR

PASAULY

KĄ TIK IŠĖJUSI KNYGA, KURIOJE AUTORIS PASAKOJA SAVO PRISIMINIMUS NUO CARIZMO IKI BOLŠEVIZMO

Knygoje randame:

Sūduvos lygumoje, Carizmo varžtuose, Revoliucijos po-veikyje. Didžiojo karo vėtroje, Laisvės prošvaistėje, Ne-priklausomybės dienomis, Katalikiškoje akcijoje, Ant kalėjimo slenksčio, Bolševizmo smurte, Antrojo karo sū-kuryje, Už aksominės uždangos, Tarp Atlanto ir Pacifiko, Prie kryžiaus kelio.

Įrista į kietus viršelius, 310 psl., kaina 4 dol.

Gaunama adresu:

FRANCISCAN FATHERS PRESS

910 WILLOUGHBY AVE.

BROOKLYN 21, N. Y.

SENOVĖS LIETUVIŲ TIKYBA

J. MIŠKINIS

Senovės lietuvių tikyba buvo tvirtas mūsų tautos stiprybės pagrindas. Su tikėjimu rįšosi dorybė ir stipri meilė artimui ir tė-vynai.

Vyriausias senųjų lietuvių tikybos pagrindas - tikėji-mas nemirtingumu. Lietuvali pagal savo senovės laikų re-ligiją buvo įsitikinę, kad žmogus, dorai gyvendamas ir savo tėvų kraštą, savo namus gindamas nuo priešų, pateks į dangų, kuriame galės gyventi pagal žemėje įsigytus nuopelnus.

Taip pat lietuvių tikėjo, kad nusidėjėliams gresia prapultis. Išprašyti iš die-vų šviesaus pomirtinio gy-venimo, mūsų sentėviai į šventuosius gojus, į alkvie-tes ir Romuvus nešdavo aukų ir savo kunigus, krivius ir krivalčius meldavo pa-remti kelią į geresnį pasaui.

BUVO RELIGINGI

Iš seniausių laikų užsili-kusios žinios tvirtina, kad senovės lietuvių buvo labai religingi. Jie visą laiką jau-tė aplink save stiprią jėgą, didelę galybę, valdančią pa-saulį, kuriai jie visi priklaus-o ir prieš kurią jie lenkėsi, jausdamiesi esą menki ir silpni. Visame, ką lietuvių aplink save matė ir pergy-veno, visuose gamtos reiš-kinuose, jie žinojo kaž ko-kią didelę dievybę.

Tos dievybės jie bijojo ir vengė ją rūstinti. Taigi, mūsų sentėviai, turėdami šitokį stiprų ir kilų tikėjimą, skyrėsi nuo pagonijos papročių bei tikėjimo.

MISIONIERIUS
NEPALANKIAI PRIIMDAVO

Pirmiesiems krikščionių mokslo skelbėjams buvo la-bai sunku priėti prie lie-tuvių, tvirtai besilaikančių sentėvių tikybos. Krikščio-nybės misionierius lie-tuvių laikė priešais, norėju-

siais jiems atimti brangų dalyką. Apie tai byloja mū-sų istorija. Iš vakarų atėję misionieriai būdavo nepa-lankiai priimami.

Ir dar keletui šimtmečių praėjus po pirmųjų kryžiuo-čių atvykimo, Lietuvoje daug kur slaptaitebe būdavo garbinami senieji dievai. Naujai atneštoji tikyba ilgai neprigijo dėlto, kad ji buvo skelbiama ne taikingu būdu. Vokiečių istorikai kroniko-se mini, kad gudresnėmis priemonėmis, be karų, ramiu misijų darbu, krikščio-nių tikybą lietuviuose išpla-tinti būtų pavykę daug rei-čiau ir žymiai didesniu pa-sisekimu.

Gen. V. Nagiaus - Nagevi-čiaus monografiją galima už-sisakyti pas V. Nagevičienę, 2281 Woodmere Dr., Cleveland 6, Ohio.

GINTARAS Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir mote-rims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue

JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5853 - 1100

Pasiekiamą: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Winter Garden Tavern Inc.

Vytautas Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Haven Realty

JUOZO ANDRIUSIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) ūksus.

J. ANDRUŠIO TRAVĖL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. Iki 9 v. v.

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

GIMDYMŲ KONTROLĖ

DR. A. GRIGAITIS

1961 m. žmonių prieauglis mūsų pasauly siekė 54 milijonus, o iš viso mūsų žemėje esama 3050 milijonų. Daugiausia žmonių šiuose kraštuose: Kinijoje — 700 mil., Indijoje — 403 mil., Sovietų Sąjunga — 210, Amerikoje — 175, Japonijoje — 93, Indonezijoje ir Pakistane 81, Vakarų Vokietijoje ir Anglijoje, po 50 mil.

Nevisuose kraštuose žmonių prieauglis eina lygiagrečiai su ekonominiu gerbūvio kilimu. Kraštuose su augštu ir kylančiu žmonių gerbūviu prieauglis nesudaro problemos, bet daugumoje atlikusių kraštų bei komunistiniuose kraštuose kyla klausimas kaip išmaitinti prieauglį.

Šiam klausimui išspręsti siūloma gimdymų kontrolė, bet yra ir ne ekonominių motyvų.

Gimdymų kontrolė nėra naujas dalykas. Tuo klausimu beveik kiekviena šeima turi savo nusistatymą ir įvairiais būdais tai vykdo.

Iš jų vyrauja ir sveikatai nekenksmingas ritmo metodas. Tai natūralus būdas išvengti nėštumui. Yra būdai, kurie veikia vyro ir moters sveikatą. Ypač atsiliepiama nervų sistemai. Jų visų, išskyrus ritmo metodą, pagrindas neduoti susijungti sėkliai su moters kiaušinėliu.

Gimdymų kontrolė norima išspręsti ekonominius klausimus, o gyvenimas rodo, jog skurde kuriasi žymiai gausesnės šeimos nei turte.

Kai kuriais atvejais įstatymai leidžia vengti nėštumo, net prašalinti nėštumą dirbtiniu būdu — abortu, ir tai esti — abortas, kait, pvz., nėštumas gali pabloginti motinos sveikatą, pvz. prie širdies, džiuvos ir kitų ligų. Atvejuose, kada dėl tėvo ar motinos ligos (pvz., psichinės — degeneratyvinės ligos) gali gimti nenormalūs vaikai, žmonių įstatymai irgi leidžia vengti nėštumo.

Nėštumui nutraukti, kaip esu sakęs, daromas abortas, bet abortas nėra nekaltas sveikatai operacija. Kartais abortas pakenkia sveikatai.

JAV pažiūra į gimdymų kontrolę yra nevienoda. Vienuose šieituose laisviau žiūrima į šį reikalą, o kituose net labai griežtai. Pvz., Connecticut šieite draudžiama vartoti vaistus, instrumentus apsaugoti nuo nėštumo. Kituose šieituose gydytojas net neturi teisės patarti kaip išvengti nėštumo. O, pvz., Puerto Rico saloj net susiginčio vyriausybė su dvasiškių gubernatorių už gimdymų kontrolę, o vyskupas prieš.

Prancūzijoje kiekvienais metais būna maždaug iki 400,000 nelegalių abortų. Kiti sako, jog abortų skaičius Prancūzijoje siekia iki 800,000. Tiek pat ir gimsta. 1920 m. po I Pas. karo, kuriame Prancūzija neteko daug vyrų, buvo uždrausta įstatymo keliu prirašyti bei pardavinėti vaistus, kurie apsaugoja nuo nėštumo.

Truputį išėjo keistokai. Vyras vaistinėj gali pirkti priemones, apsaugojančias nuo venerinių ligų. Šios priemonės apsaugoja ir nuo nėštumo, bet joks gydytojas negali paskirti moteriai bet kokių vaistų nuo nėštumo.

Pastaruoju laiku Prancūzijos medikų dalis ir spaudos dalis reikalauja panaikinti 1920 m. įstatymą ir leisti laisvai „planuoti moterystę“, t. y., leisti pagal savo norą riboti šeimos skaičių. Vieni iš jų laisvojo nėštumo pagrindas ima neurtą, kiti turi mintyje motinos sveikatą, tretis sako, kad yra moterų, kurios iš viso nenori turėti vaikų. Pastarosias, vengdamos nėštumo, daro abortus.

Britų vyriausybė per tautas sveikatos įstaigą dalyvauja gimdymų kontrolėj. Vyriausybės primokėjimų dėka, moterys galės gauti už labai mažą kainą tablečių, kurios kontroliuos nėštumą. Vyriausybė mano, jog tai bus svarbus žingsnis suvaržyti tautos gyventojų skaičių. Šis klausimas buvo svarstomas net parlamente.

Sveikatos ministerija leidžia gydytojams patiems spręsti kam skirti, kam ne šias prieš nėštumą tabletes.

Japonijoje žmonių skaičius viršija 90 milijonų. O tu Japonijos salėlių plotis mažas. Japonai veržėsi, kur galėjo į Kiniją, į Mandžuką, į Indoneziją, norėdami padidinti savo valstybės plotus, rasti vietas gausingam žmonių prieaugliui. Deja, jos norai nepavyko. Ekonominiais sumetimais leista gimdymų kontrolė. Kasmet gimdymų kontrolė sulauko negimusių 1,800,000, tiek pat, kiek gimsta naujagimių.

Pabaiga kt. nr.

Žmogaus širdies susitraukimų skaičius įvairiame amžiuje nevienodas. Suaugusiojo širdis per minutę vidutiniškai susitraukia 72 kartus, vienerių metų kūdikio — 110 kartų, naujagimio — 120 — 140 kartų.

Gyvūnų širdies susitraukimų skaičius priklauso nuo paties gyvūno dydžio: stambūjų, širdis rečiau susitraukia, mažūjų — dažniau. Pavyzdžiui, dramblio širdis susitraukia 25 — 40 kartų per minutę, pelės — 520 — 780 kartų.

Dalis rengėjų ir dalyvių išpūdingame Vilniaus dienos minėjime, kurį Chicagoje Jaunimo Centre surengė įvairių organizacijų komitetas, pirmininkaujamas Aleksandro Dundulio, vadovaujančio Vilniaus krašto liet. s-gos Chicago skyriui.

Prof Antaną Purėną prisimenant

STEPAS VYKINTAS

Radio bangomis iš Lietuvos pasklido žinia, kad lapkričio 5 d. Kaune pasimirė profesorius Antanas Purėnas. Jis buvo pačiai žinomas mokslininkas, chemijos specialistas, visuomenės veikėjas ir politikas. 1920-21 m. jis buvo Rokiškio gimnazijos direktorius ir mokytojas, tuo metu, kada man teko toje gimnazijoje mokytis.

Reikia pažymėti, kad 1919-1921 m. Rytų Lietuvoje buvo labai neramūs laikai. Bolševikų kariuomenės antplūdis, kuris siautė Rytų Lietuvoje, plėtėsi ir plačiau po kraštą. Tik Lietuvos savanorių dėka buvo sustabdytas ir sutriuškintas raudonasis antpuolis.

Antanas Purėnas, išaukęs naivaus ir utopinio socializmo dvasioje, šio bolševikinio sukūrio buvo įtrauktas į srovę ir buvo nešamas žvoro. 1919 m. jis buvo Revoliucinio Komiteto Švietimo Skyriaus vedėjas. Tačiau, bolševikus išgijus iš Lietuvos, jis pamatė, kad tikrasis kiekvieno lietuvių kelias yra nepriklausomos Lietuvos valstybės tarnyba ir gynyba. Nuo 1921 m. A. Purėnas lieka ištikimas Lietuvai iki savo mirties.

Antanas Purėnas gimė 1880 m. vasario 16/28 d. Tatkonų kaime, Skapiškio vls., Rokiškio aps., pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Jis mokėsi Liepojos gimnazijoje, chemijos mokslus baigė 1910 m. Baigęs aukštąs studijas, jis pasiryžo aukotis mokslui. Greit jis buvo paskirtas Petrapilio gimnazijos direktoriumi.

1922 m. vasario 16 d., įsikūrus Lietuvos universitetui Kaune, jis buvo pa-

ir socialiniais, politiniais, ekonominiais klausimais.

Visiškai nusivylęs bolševizmu 1919-21 m., A. Purėnas 1941 m. nepuolė į bolševikų glėbį, kaip daugelis mūsų naivių inteligentų, bet laikėsi labai rezervuotai, šaltai ir net nepalankiai. Todėl bolševikai jo neiškėlė į mokslines aukštumas, bet toleravo kaip prityrusį ir nepakeičiamą mokslininką specialistą.

Kaip savo mokytoją atsimenu Antaną Purėną kaip labai paprastą, kuklų, ramų žmogų. Man visuomet atrodė, kad šis žmogus negali nuskriausti ne tik kito žmogaus, bet ir musę užmušti gailėtusi — jis buvo tikras humanistas, kilnaus žmogaus pavydys. Ir tikras mokslininkas: mokslo skruzdė. Ne tik jo mokiniai, bet ir visi lietuviai jį visuomet atsimins kaip geriausią Lietuvos žmonių draugą ir Lietuvos uolų mokslo darbininką, tarytum Simaną Daukantą.

Muzikas J. Kreivėnas Naujienoms pasakoja: Muzikoje lietuviai kitataučiuose turi draugų daug: Sopenas su Lietuviška Daina, Dvoržakas su penkiom dainom vyrų chorui, italas Ponchielli opera I Lituani, Izraelio Tel Avivo konservatorijos įkūrėjas M. Garth fortepiano variacijomis Lietuvos imno tema ir lenkas (Lietuvoje gimęs) M. Karlovičius Lietuviška Rapsodija, kurią rašė tikslu „išlieti gailėstį, liūdesį ir nedalią liudies, kurios dainos skambėjo man vaikystėje.“

A. Purėnas, dar jaunas būdamas, įsikinko į lietuviškąją politinę ir visuomeninę veiklą.

A. Purėnas uoliai rašo ir lietuvių spaudoje. Jis bendradarbiauja „Lietuvių laikraštys“, „Naujojoje Gadyneje“, „Vilniaus Žiniose“, „Kovoje“, „Skarde“, „Zarijoje“, „Kosmose“, „Socialdemokrate“, „Mintyje“ ir kit. Jis daug rašė ne tik savo specialybės dalykų, bet

BROOKLYN ACADEMY MUSIC HALL

Šeštadienio vakare, 1963 m. sausio 12 d. 7:30 val.

TRADICINIS

VIENYBĖS KONCERTAS

Vasarnamis (viršuje), importuotas iš Suomijos, vienas iš Puutalo firmos "Do-it-yourself" projektų. Namelį pasistatė Elizabeth Swantek (kairėje), gyvenanti ir dirbanti Washington, D. C. Tai vienintelis toks namelis Amerikoje. Atgabentas iš Helsinkio, Suomijos į Virginijos uostą Alexandria laivu SS Finntrader, Elizabeth Swantek paskui sunkvežimiais nugabeno į Canaan kalnus, netoli Davis, West Virginia, ir ten pati savaitgaliais dirbdama, pasistatė sau vasarnamį. Visas darbas užtruko metus laiko, kainavo \$1,707, neįskaitant vonios įrengimo ir elektros laidų įvedimą. Elizabeth Swantek dabar oficialiai atstovauja Puutalo firmą Amerikoje ir rengiasi statyti kitą, daug didesnę vasarnamį. Ruošiami ir brošiūra su įvairiais vasarnamių projektais. Dėl platesnių informacijų galima kreiptis į Vienybę, 192 Highland Blvd. Brooklyn 7, N. Tel. AP 7-7257.

Kongreso komitetas...

Atkelta iš 1 psl.

Komisija daro išvadą, kad sovietinė santvarka tose šalyse laikosi tik Raudonosios Armijos dėka. Jei jos ten nebūtų, tai patys žmonės išsiritų sau patinkamą valdžią.

Nors ir pabrėžiama, kad pastaruoju laiku sovietinės respublikos yra gavusios tam tikrų vidaus tvarkymosi laisvių, bet nurodama, kad tai neliečia bendros padėties, kurią vistiek dominuoja Sovietų Sąjunga.

Aptarusi dabartinę padėtį Pabaltijo respublikose, jų tarpe ir Lietuvoje, komisija reiškia abejotumą, ar ateityje, jei sovietai toms respublikoms ir daugiau laisvių duotų, ar jos galėtų pasirinkti sau nekomunistinę vyriausybę ir išieiti iš Masvos kontrolės.

O kai dėl dabartinės padėties, tai, komisijos manymu, tenai nesą jokių permainų ar bent ženklų, kad sovietai švelnintų savo režimą.

Atkreipiamas dėmesys ir į ekonominį tų kraštų išnaudojimą ir dvasinę priešpaudą ir pabrėžiama, kad sovietų dominavimas tuose kraštuose yra priešingas II Pas, karo pabaigoje tarp alijantų pasirašytoms sutartims. Pagal tas sutartis buvo užtikrinta toms tautoms apsisprendimo teisė.

Komisija siūlo šitokią JAV politiką tų tautų atžvilgiu:

1. Veikiai ir pakartotinai

imtis energingu žygiu, kad visam pasauliui būtų žinoma, jog JAV atsisako pripažinti Rytinės Europos status quo ir palaiko laisvo apsisprendimo teisę.

2. Kiekviena proga, ypač naujoms valstybėms, iškelti sovietinio kolonializmo metodus, atkreipiant į tai tiek pat dėmesio, kiek JAV vyriausybė skiria reikšmės remdama apsisprendimo teisę kitų kontinentų tautoms.

3. Kelti Vengrijos klausimą Jungt. Tautose.

4. Praplėsti Voice of America transliacijas į tuos kraštus jų kalbomis.

5. Tinkamai informuoti per tą radiją apie tų kraštų pabėgėlių ir jų organizacijų veiklą.

6. Stengtis plėsti apskelptimus ir kitokius ryšius tarp JAV ir pavergtų tautų.

Pabaigai komisija nurodo, kad Amerika turi išnaudoti kiekvieną proga šaltajame kare kelti pavergtų tautų laisvės klausimą.

"Sovietai išnaudoja kiekvieną proga, -- sakoma komisijos pranešime, -- iškelti laisvojo pasaulio silpnąsias puses, todėl Amerika turi išnaudoti komunistinio bloko silpnąsias puses.

Šiuo atveju, nors pavergtosios tautos ir teikia tam tikros jėgos Sovietų Sąjungai, tai vis tiek reikia atsiminti, kad jos yra pavergtos ir siekia savo išsilaisvinimo kaip galima greičiau. Tuo atveju, jos yra sovietų silpnoji pusė."

VASARNAMIS

Puutalo firmos statyba

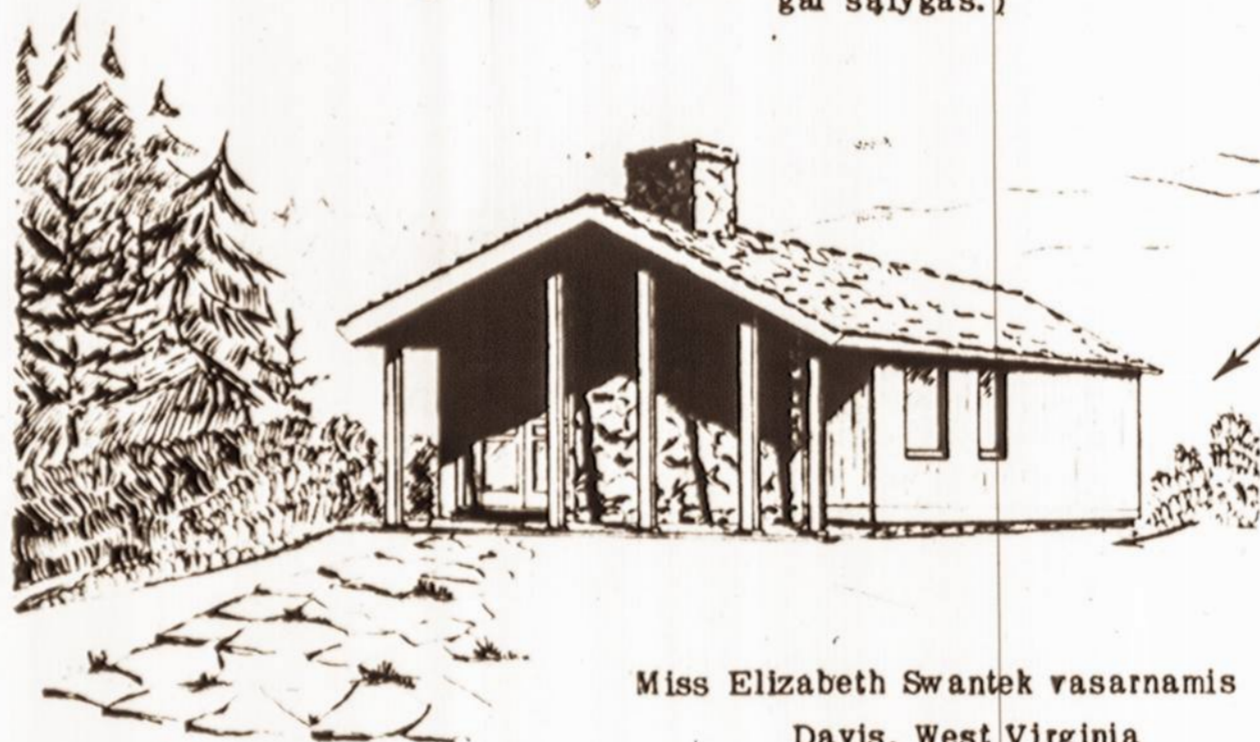
TOKĮ VASARNAMĮ SAVO SODYBOJE NEBRANGIAI GALI PASISTATYTI KIEKVIENAS VIENYBĖS SKAITYTOJAS

Iš Suomijos miškų į West Virginia kalnus

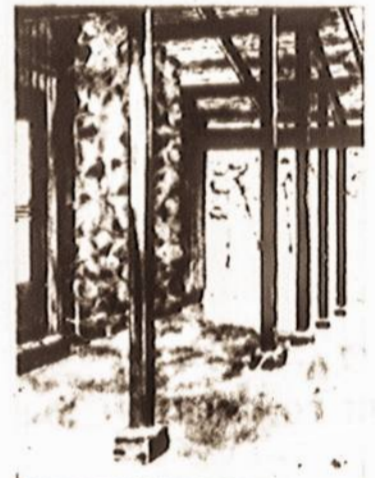
Kainos nuo **\$1246**

Įskaitant statybos, apdraudos, pergabenimo, maito ir kt. išlaidas. (Kainos gali pasikeisti pagal sąlygas.)

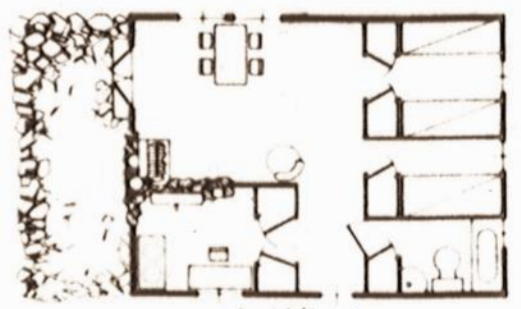
ŠIŲ LAIKŲ PROJEKTAI
SENOJO PASAULIO
ISDIRBIMAS

Miss Elizabeth Swantek vasarnamis
Davis, West Virginia

Projektas
TS-800*

*\$1707 CIF Alexandria, Va.
Projektas pastatytas
Davis, W. Va.

HL-2057

Vienas iš daugelio projektų.

Sąlygos:
Pagrindinis įnašas (pusė kainos) su užsakymu. Balansas išmokamas, gavus pristatymo dokumentus.

Dėl platesnių
informacijų rašykite:

VIENYBĖ
(V. Tysliaviena)
192 Highland Blvd.
Brooklyn 7, N. Y.

Exterior PLUS interior package
Insulated sprucewood walls
Double pane wood casement windows
Sauna (steambath) if desired
Do-it-yourself construction
Delivered to main eastern and southern ports

Specifications:

All timber parts above foundation (interior and exterior walls, floors, doors, clothes closets, shelves, rods, kitchen closets, mouldings) — Hardware — Impregnated Building Paper — Windows — Insulating Material for Walls — Caulking Material — Nails.

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

Praėjusį kartą jau buvome rašę apie fizinio lavinimo sekciją Kultūros Kongrese. Šį kartą — daugiau pastabų iš tos sekcijos darbų bei sportinių reikalų padėties bendruose Kongreso rėmuose.

Visų pirma, reikia išskirti liūdną faktą, jog PLB Kultūros Tarybos pirm. J. Puzinas, darydamas savo pranešimą, į vertingą darbą dirbančių organizacijų tarpą neįtraukė skaičiumi gana gausingos sportininkų grupės, kuri lietuvių reprezentacijos prasme yra, bene, aukščiausiai stovinti kitų organizacijų tarpe.

Po to pranešimo sportininkų atstovas pasiteiravo, ar sportininkai dirba naudingą lietuvišką darbą ar ne? Buvo atsakyta jog taip, bet nesileista į ilgesnes diskusijas, pasiūlant, kad sportininkai savas problemas gali svarstyti savoje sekcijoje.

Tačiau šis užklausias turėjo įtakos rezoliucijų komisijos narius, kurie, rašydami bendrąsias Kongreso rezoliucijas, išskirtinai pažymėjo sportininkus. Paruoštose rezoliucijose VIII-sis punktą skambėjo taip: "raginti lietuvių vi-

suomenę bei organizacijas remti lietuvių jaunimo sportinę veiklą."

Bet paskutinę Kongreso dieną, svarstant rezoliucijų priėmimą, toks rezoliucijos tekstas sukėlė ant kojų bepolitikuojančius tautiečius.

Pirmasis prieš tai pasipriešino vienas iš pagrindinių paskaitininkų — dr. J. Grinius, o jį dar parėmė keli balsai. Tačiau tvirtam vyrui — V. Šimkui išėjus ginti sportininkų, buvo prietas kompromisas, šalia sportinės veiklos užgriant "meninę ir kitokią kultūrinę veiklą."

Pačioje fizinio lavinimo sekcijoje irgi būta linksmesnių momentų. Simpoziumo metu vienas pagrindinių jo kalbėtojų, kuris čia Amerikoje lietuviškoje veikloje niekada nepasireiškė bei nepasireiškia, pasigyrė, jog jis lietuvius garšina kitu būdu.

Redirbdamas YMCA organizacijoje jis taip išgarsėjo, jog šiaurinės Chicago dalies juodukai jį vadina "tough Lithuanian". Panašių vaizdelių būta daugiau, bet, šiaip daugumoje kalbėtojų mintys nebuvo tokios padrikos, pvz., kaip spaudos bei kitose sekcijose.

ATNAUJINKIME SENĄS PAŽINTIS... SUDARYKIME NAUJASI

ATSILANKYDAMI Į DIDŽIAUSIĄ NEW YORKE

Naujųjų Metų sutikimą

kurį rengia New Yorko sportuojantis jaunimas, vadovaujamas Lietuvių Atletų Klubo.

NAUJŪJŲ METŲ SUTIKIMAS (VYKS 1962 METŲ GRUODŽIO 31 D. 10 VAL. VAK.)

RIDGEWOOD LANES SALĖJE, moderniškai ir specialiai šiai progai išpuoštoje. Salės adresas - Irving Ave. ir Covert Street sankryža (šalia Lietuvių Atletų Klubo).

ŠOKIAI iki 4 val. ryto, grojant Algio Starolio orkestrui. Svečiai bus pavaišinti gausiai lietuviškais valgiais, degtine ir šampanu. Veiks rengėjų bufetas. Staliukai (10 asmenų) užsakomi iš anksto pas:

Juozą Andriušį, Haven Realty, 87-09 Jamaica Ave. Woodhaven, L. I. VI 7-4477.

Stasį Prapuolenį, Liet. Atletų Klube, 1332 Halsey St., Brooklyn, N. Y. HY 7-9756 ir vakarais po 6 val. pas A. Vakselį - tel. VI 6-3246. \$10 asmeniui.

BROOKLYNO LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

Gruodžio 1-2 d.d. Clevelande įvykęs S. Amerikos Liet. Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavimas buvo negausus (20 žmonių) dalyviams. Be vietinių gyventojų (jie sudarė didžiausią procentą), po kelis buvo atvykę iš Chicago, Toronto, Hamiltono, New Yorko (vienintelis A. Vakselis).

Žinant, jog S. Amerikoje lietuviškai organizuoti sportuoja daugiau negu 10-je vietovių, matome, jog suvažiavime nebuvo didesnės pusės atskirų miestų sporto klubų reprezentantų. Tas, žinoma, nėra teigiama ypatybė, nieko nežadanti mūsų sportinei atečiai.

* Chicago LFK Lituanica, tebesitęsiant gražaus oro laikotarpiui, gruodžio 2 d. sužaidė draugiškas futbolo rungtynes su žydu Hakoah vienuolike. Laimėjo lietuviai 3:1. Du įvarčius Lituanica pelnė iš 11 m. bandinų. Žydai irgi išnaudojo 11 m. bandinį. LFK Lituanica gruodžio mėn, 22 d. 7 val. vak. Dubysos svetainėje šaukia metinį narių susirinkimą, o gruodžio mėn,

25 d. (Kalėdų 1-ja dieną) tradicini šokių vakarą B. Pakšto salėje.

* Kazys Merkis, gyv. Bostone, šachmatininkas ir šachmatų organizatorius, po turėtosios nelaimės jau yra gerokai sustiprėjęs.

* Ignas Žalys, Kanadoje gyvenantis gabus šachmatininkas, pradėjo redaguoti šachmatų skyrių Nepriklausomos Lietuvos (išleina Montrealyje) savaitraštyje.

* Jau prasidėjo Sov. Sąjungos A klasės vyrų krepšinio pirmenybės. Pirmuose susitikimuose Kauno Žalgiris namuose nugalėjo Dušanbės "Tadžikistano" komandą 70:58 ir Tbilisio "Dinamo" 59:52. Vilniaus Žalgiris Kijeve sukūlė Maskvos "Dinamo" 81:63, bet pralaimėjo buvusiems Sov. Sąjungos čempionams Rygos ASK 53:69. Pažymėtina, jog rungtynėse prieš latvius pirmą kėlinį lietuviškai buvo laimėję 37:23 (14 taškų skirtumui), Vilnius Žalgiris šiose pirmenybėse yra naujokas.

* Maniloje (Filipinuose), kur turėjo vykti pasaulio

vyrų krepšinio pirmenybės, šiuo metu žaidžiamas tik paprastas tarpt. krepšinio turnyras. Pasaulio pirmenybės buvo atšauktos po to, kai Filipinų valdžia nedavė įvažiavimo vizų Jugoslavijos krepšinininkams. Turnyro pirmosios pasekmės: Kanada-Taut. Kinija (55:47, JAV-Ispanija 90:73, Filipinai-Antilai 60:33.

* Europos tautų futbolo taurės varžybose Halija sumušė Turkiją net 6:0 (4 įvarčius italai pelnė per pirmojo kėlinio 14 minučių!). Lenkijos futbolo rinktinė ne ėjo Milane, kur gavo pylos (5:2) nuo Milano Internationale komandos. Briuselyje įvykęs draugiškas Belgijos-Ispanijos futbolo rinktinų susitikimas baigėsi draugiškai 1:1.

* V. Mikėnas, dar iš nepriklausomos Lietuvos laikų pažįstamas šachmatininkas, šiuo metu dalyvauja Sov. Sąjungos šachmatų pirmenybėse. Jis V-me rate nugalėjo buv. pasaulio meistrą M. Talį. Tačiau kituose susitikimuose prieš pasaulinės klasės sovietų žaidėjus Mikėnui sekasi sunkiau: iš iki šiol sužaištų 7 partijų, mūšiškis turėjo 2 taškus.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

FARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

•••••
VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

•••••

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

175 REMSEN ST. BROOKLYN 1, N. Y.
• Tel. MAin 4-6400 UL 8-1061

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Specialią lietuvišką kalėdinę radijo programą anglų kalba ruošia "Lietuvos Atsiminimų" radijo direktorius Jokūbas Stukas. Programa pavadinta "A Lithuanian Christmas". Bus duodama per New Yorko WEVD stotį (1330 kil., ir 97.9 meg. FM) Kūčių dieną, 24-tą gruodžio, 5:30 val. p. p. Šia programa norima supažindinti amerikiečius su lietuviškais kalėdiniais papročiais bei giesmėmis. Programoje nebus komercinių skelbimų; ją apmokės "Lietuvos Atsiminimų" programų klausytojai - rėmėjai.

N. Y. krikščionys demokratai ruošia viešas diskusijas, kuriose bus nagrinėjama "Lietuvos laisvės klausimas ir J. A. Valstybės". Pagrindiniai kalbėtojai bus min. Vacl. Sidzikauskas, dr. Martynas Brakas, dr. Kęstutis Valiūnas ir Alg. Vedeckas. Moderatoriumi bus Stasys Lušys. Diskusijos įvyks gruodžio 16 d. 4 val. p. p. Apreiškimo par. salėje Brooklyne. Visi kviečiami.

Janina Jonynienė, jau kuris laikas serga ir gydomi New Yorko ligoninėje, 525 E. 68th Street, Jos Kambarys 1506.

Rozė Mainelytė, buv. Kauno operos solistė, šventėms išskrenda į Čicagą aplankyti savo gimines. Viešės pas seserį Ona Bertašienę.

Aidų žurnalo juri komisija savo posėdyje New Yorke 1962 m. gruodžio 8 d. nutarė Aidų grožinės literatūros premijos už 1960 - 1961 metus neskiirti.

Moterų Vienybės Kalėdų socialis pobūvis bus antradienį, gruodžio 18 d. 8 val. vak. Leader Observer salėje, 80-30 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. netoli Forest Parkway.

Maironio šeštadieninės mokyklos rengiamas tradicinis Eglutės vakaras gruodžio 30 d. prasidės 4 val. o ne 3, kaip buvo paskelbta perėitame numeryje.

BALFO ŽINIOS

BALFO Centro valdyba lapkričio 28 d. sprendė daugelį šalpos problemų, išskirstė virš 2,000 dolerių įvairiems prašymams. Valdyba pramatė žymiai susiaurinti Balfo įstaigos administraciją Munchene, tik

laikinais ten paliekant vieną tarnautoją ir vieną kambary. Visa Balfo archyvinė medžiaga perkeliama į Centrą. Vokietijos tremtinių,

Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

Vis dar jai nesitiki, kad jau Amerikoje - prieš savaitę į New Yorką iš Kauno atskridusi Marija Mažonienė su dukra Ene. Ateinanti antradienį ši 76 m. amžiaus viešnia išvyksta nuolat atsigyventi pas kitą savo dukterį Marytę, kuri gyvena Milwaukee, Wis. Trečia jos dukra - Aldona - gyvena Italijoje. Sūnus Jonas, kuris yra buvęs JAV vicekonsulas Londone, neolituanas fil., mirė Amerikoje 1961 m. Mažonių šeima ilgą laiką yra gyvenusi Anglijoje ir tenai dalyvavusi lietuviškoje veikloje, ypač jų tėvas Jonas, Lietuvoje miręs 1959 m.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Komp. Julius Gaidelis, diriguoja chorą II-je Dainų šventėje Čicagoje 1961 m. Jo vadovaujamas Bostono Lietuvių Mišrus Choras dalyvaus Vienybės koncerte 1963 m. sausio 12 d.

Bostono Lietuvių Mišrus Choras ruošiasi Vienybės koncertui

1963 m. sausio 12 d. (šeštadienį) 7:30 val. vak. įvyks tūnčiame Vienybės metiniame koncerte dalyvaus komp. Julijaus Gaidelio vadovaujamas Bostono Lietuvių Mišrus Choras. Tai bus nepaprastas muzikos vakaras New Yorko ir apylinkių lietuviams, kadangi šiame Vienybės metiniame koncerte pirmą kart bus pastatyta komp. J. Gaidelio "Kantata apie Lietuvą", dalyvaujant Choru ir solistams D. Mongirdaitėi ir S. Liepai.

Bostono Lietuvių Mišrus Choras, sakoma, esąs vienas ir jauniausių liet. chorų JAV. Jis įsisteigė tik 1959 m. sausio 22 d. Bet Choras kompetetingo chormeisterio komp. J. Gaidelio vadovybėje, yra vienas iš geriausių. Aple 40 balsingų ir muzikalių dainininkų ir daininkų, jau kelinti metai su pasišventimu dainuoja chore.

Bostono Lietuvių Mišraus Choro vyrų chorinio dainavimo amžiumi yra vyresni už moteris, nes visas jų būrys 1952 m. pradėjo dainuoti Jul. Gaidelio vadovaujame Vyrų chore; 1959 m.

Daiva Mongirdaitė, sopranas

Jie liko dirbti ir Mišriam chore.

Kantatą apie Lietuvą Bostono Lietuvių Mišrus Choras pradėjo repetuoti 1961 metų rudenį, o pirmasis pastatymas įvyko Bostone, gegužės 20 d. Dirbo beveik iš visus metus!

Choro organizavimo iniciatorius buvo L. Izbickas.

Jis buvo išrinktas ir pirmuoju Mišraus choro pirmininku. Jo vadovaujama valdyba surengė metinį koncertą, iškilas į Dainų šventę Čicagoje ir į Clevelandą. 1960 m. Mišraus choro pirmininku buvo išrinktas veiklus ir pareigingas H. Gineitis. Praeitų metų rudenį choro pirmininku išrinktas Vyt. Bruzgytis, kuris vadovavo koncertui "Kantatą apie Lietuvą" statant Bostone.

New Yorko visuomenė raginama iš anksto įsigyti bilietus (kainos 3 dol. ir 2 dūl.) iš platintojų ar Vienybėje. Koncertas įvyks gražioje Brooklyn Academy of Music (30 Lafayette Ave.). Visos vietos šioje salėje yra rezervuotos.

Stasys Liepas, baritonas

Vyt. Bruzgytis, choro pirm. 1961-62 m.

Kasdienos temomis

J. PAROJUS

Kai illuminuotos gatyvės, išpuoštos vitrinos, graži, linksma Kalėdų muzika groja, niūniuoja, taip norisi sustot prie lietuvių ir pasidalinti, nors vienu, bet gyvu žodeliu.

Kraštai, žmonės jų papročiai, nori nenori daro visiems įtakos. Nesistebiu, kodėl ta senutė, kuriai taip tiko ant galvos skarytė, šlandien dėvi blizgučiais išdabintą kepurę, papuoštą dar imituota dramblio iltim...

Kai klubuose, saliuose ant aukštų kėdžių apžergę leidžia valandas, nutrukę nuo namų rūpėsčio ir darbo, praedamas pasiklausai, ką jie kalbą ir nustembi - gi aukščiausios politikos klausimus gvildena.

Gal ir gerai, gal ir ne, kal žinau, kad tokios mintys ateina, kai įšyla galvutė nuo Scotch.

Ar neatina gražių minčių

aple konkrečius dalykus? Užaugęs kely ir keliuonėse jaunimas gal daugiausiai nutolsta nuo lietuviybės.

Kai vienai lietuviutei, gimusiai šitam krašte, pasakiau, kad esi vistiek lietuvi-amerikietė, tai ji griežtai paneigė, kad ji ne lietuviute, bet amerikietė.

Ir ko gi ginčytis su ja, kai ji nesupranta, kad juodukas gimęs čia vistiek yra negras..

Tokių lietuvių mažai, bet yra. Mados to krašto yra gražus dalykas, jei yra jame grožis, kur esi gimęs, bet kramtyt gumą bažnyčioj, kad ir su akademiniu išsilavinimu, tikrai nekoks jau paprotys..

Nyksta vienas po kito senosios kartos lietuvių, sukūrę daug kultūros dalykų, įkvėpę vaikams mylėt tėvų kraštą. Gal mažai pagerblam juos dar gyvus esant...